

Національний університет "Острозька академія"

Навчально-науковий інститут лінгвістики

Кафедра англійської філології

Кваліфікаційна робота

магістра

на тему

**«ЛЕКСИЧНІ ТА СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛОМОВНИХ
ОНЛАЙН НОВИН ПРО ВІЙНУ (на прикладі статей BBC за 2024 рік)»**

Виконала: студентка 2 курсу, групи МА-2

спеціальності: 035 Філологія

спеціалізації: 035.041 Германські мови та літератури

(переклад включно), перша – англійська

Лисюк Марії Андріївни

Керівник канд. філолог. наук, доц.

Коцюк Леся Миколаївна

Рецензент _____

(прізвище та ініціали)

Острог – 2024 рік

ЗМІСТ

ЗМІСТ.....	2
ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1.....	6
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОНЛАЙН ПУБЛІЦИСТИКИ.....	6
1.1 Загальні відомості та особливості онлайн новин ресурсу ВВС.....	6
1.2 Дослідження частоти виходу статей стосовно подій на території України.....	10
1.3 Особливості мови онлайн публіцистики.....	18
РОЗДІЛ 2.....	29
ЛЕКСИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТЕКСТІВ ОНЛАЙН НОВИН ПРО ВІЙНУ.....	29
2.1 Аналіз та групування слів та виразів за темами і категоріями.....	29
2.1.1 Термінологія.....	29
2.1.2 Використання іншомовних слів та виразів у текстах статей.....	34
2.1.3 Ономастика та емоційно забарвлена лексика.....	40
2.1.4 Неологізми, жаргонізми.....	48
2.2 Стилiстичні засоби вираження та передачі інформації у текстах новин... 51	52
2.2.1 Тропи.....	52
2.2.2 Фігури мови.....	53
2.2.3 Смыслові засоби.....	55
2.3 Зв'язок лексичних одиниць, використаних у новинах з подіями в Україні.....	62
РОЗДІЛ 3.....	72
СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ ОНЛАЙН НОВИН ПРО ВІЙНУ.....	72
3.1 Морфологічні риси притаманні вибірці новин.....	72
3.2 Синтаксичні особливості текстів новин.....	75
ВИСНОВКИ.....	82
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	87
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	91

ВСТУП

Актуальність теми. Використання лексики у текстах новин є важливим інструментом для формування громадської думки та інформування населення. В сучасному світі, де швидкість передачі інформації є критичним фактором, вибір слів, точність та зрозумілість текстів новин стають особливо важливими. Україна, як держава, що переживає складні політичні, соціальні та економічні зміни, потребує ефективних засобів комунікації, щоб забезпечити інформованість громадян та підвищити їхню обізнаність про події в країні.

Політичні події в Україні, включаючи зміни уряду, законодавчі нововведення та міжнародні відносини, вимагають чіткого та точного висвітлення. Вибір правильної лексики у політичних новинах дозволяє уникнути маніпуляцій і забезпечує об'єктивність інформації. Це, своєю чергою, сприяє формуванню більш обґрунтованої громадської думки та політичної культури.

Тема війни в Україні зараз найбільш важлива для громадян, відповідно статті англійською мовою представляють ситуацію усьому світу. Правильно підібрана лексика та форма оповіді напряду формує уявлення іноземців про російсько-українську війну, від чого частково залежить подальший розвиток подій.

Таким чином, **актуальність** дослідження лексики у текстах новин полягає в необхідності забезпечення якісної та зрозумілої комунікації у різних сферах життя, що є критичним для розвитку сучасного суспільства.

Метою дослідження є вивчити особливості використання лексики та структурних засобів у текстах новин ВВС та проаналізувати її вплив на сприйняття інформації читачами.

Завданнями дослідження є:

- ознайомитись з загальними відомостями про онлайн ресурс новин BBC;
- дослідити частоту виходу статей стосовно подій в Україні;
- розглянути особливості мови онлайн публіцистики;
- проаналізувати та згрупувати слова та вирази за темами а категоріями;
- опрацювати стилістичні засоби вираження та передачі інформації у текстах статей;
- простежити зв'язок лексичних одиниць використаних у новинах з подіями в Україні;
- дослідити морфологічні риси притаманні вибірці новин;
- проаналізувати синтаксичні особливості текстів новин.

Об'єкт дослідження: новинні тексти про війну в англомовних медіа.

Предмет дослідження: особливості лексичних одиниць та структурних засобів використовуваних у текстах новин.

Практичне значення роботи полягає в можливості використання результатів дослідження для формуванню об'єктивної громадської думки щодо подій в Україні.

Теоретичне значення роботи полягає у розширенні знань про лексичні та структурні особливості новинних текстів та їхній вплив на сприйняття інформації читачами.

Гіпотеза дослідження полягає у тому, що використання специфічної лексики у текстах новин впливає на рівень сприйняття та розуміння інформації читачами.

Новизна роботи полягає у комплексному підході до аналізу лексики новинних текстів англомовних новин порталу BBC, що включає дослідження різних тематичних та медіа форматів.

Методи дослідження. В процесі написання наукової роботи була використана система загальнонаукових та спеціальних емпіричних і теоретичних методів дослідження. Типологічний – для аналізу особливостей мови інтернет-журналістики; для класифікації вживаних у статтях термінів на групи. Порівняльний (метод відносної хронології) – для порівняння вживання та повторення термінів зі статей щодо подій, що відбувалися в Україні того часу, та хронології. Формальний і кількісний – для дослідження основних і глибоких матеріалів про «мову новин» і окремі аспекти статей. Аналітичний і описовий (дефінітивний) - для визначення та аналізу предметів щодо їх лексичного значення. Лексикографічний – для використання в дослідженні різноманітних словників (визначальних, описових, синонімічних). Лінгвістичний аналіз – для аналізу лексичних одиниць з точки зору когнітивних і комунікативних особливостей.

Структура роботи. Робота складається з вступу, змісту, 3 розділів, 8 підрозділів, висновків, списку використаних джерел та літератури.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОНЛАЙН ПУБЛІЦИСТИКИ

1.1 Загальні відомості та особливості онлайн новин ресурсу BBC

Онлайн публіцистика – це вид журналістики, який поширюється через інтернет-ресурси, зокрема новинні сайти, блоги та соціальні мережі. Як зазначає Л. М. Городенко, «онлайн публіцистика – це симбіоз журналістики та інтернет-технологій, що дозволяє створювати та поширювати матеріали в режимі реального часу» [4, с. 12]. Онлайн новини відрізняються від традиційних ЗМІ швидкістю публікації, інтерактивністю та мультимедійністю.

BBC (British Broadcasting Corporation) – це одна з найстаріших і найвпливовіших телерадіомовних організацій у світі. Її історія починається з 1922 року, коли група провідних британських компаній у галузі радіозв'язку об'єдналася для створення єдиної мовної служби [2, с. 12]. Спочатку BBC функціонувала як приватна компанія, але вже у 1927 році отримала статус громадської корпорації.

У 1920-х роках BBC розпочала регулярне радіомовлення, пропонуючи слухачам різноманітні програми – від новин та спортивних трансляцій до музики та освітніх передач. Як зазначає В. М. Владимиров, «BBC від самого початку ставила перед собою мету інформувати, навчати та розважати аудиторію» [2, с. 34]. Це стало основою редакційної політики корпорації на довгі роки.

У 1930-х роках BBC продовжувала розвиватися, запускаючи нові радіостанції та розширюючи географію мовлення. Під час Другої світової війни корпорація відіграла важливу роль в інформуванні населення та підтримці морального духу нації. За словами Н. М. Сидоренко, «радіотрансляції BBC були для британців головним джерелом новин та надії в той складний період [29, с. 56].

Після війни BBC розпочала телевізійне мовлення, що стало новим етапом у розвитку корпорації. У 1950-х роках було запущено перший телеканал BBC, який швидко набув популярності серед глядачів. Як зауважує О. В. Чекмишев, «поява телебачення дозволила BBC вийти на новий рівень комунікації з аудиторією та розширити спектр програм» [33, с. 48].

У 1960-1970-х роках BBC активно розвивала кольорове телебачення та запускала нові телеканали. Корпорація також почала приділяти більше уваги міжнародному мовленню, створюючи версії своїх програм для різних країн та регіонів світу. Як зазначає Т. О. Приступенко, «BBC прагнула донести свої цінності та стандарти журналістики до глобальної аудиторії» [26, с. 29].

У 1980-1990-х роках BBC продовжувала вдосконалювати свої технології та розширювати присутність на міжнародній арені. Корпорація запустила супутникове мовлення та почала активно використовувати інтернет для поширення своїх матеріалів. За словами В. Ф. Іванова, «BBC однією з перших серед медіакомпаній усвідомила потенціал цифрових технологій та почала адаптуватися до нових реалій» [13, с. 71].

На початку 2000-х років BBC зіткнулася з новими викликами, пов'язаними з конкуренцією з боку комерційних мовників та зміною медіаспоживання аудиторії. Корпорація була змушена переглянути свої підходи до створення контенту та взаємодії з глядачами й слухачами. Як зауважує Л. М. Городенко, «BBC довелося шукати баланс між традиційними цінностями та необхідністю модернізації» [4, с. 18].

Сьогодні BBC залишається одним із найавторитетніших медіа у світі, пропонуючи своїй аудиторії якісні новини, аналітику та розважальний контент. Корпорація активно розвиває свою присутність в інтернеті, створюючи мультимедійні проекти та взаємодіючи з користувачами через соціальні мережі. За словами О. В. Чекмишева, «BBC

вдається зберігати свої традиції та водночас бути сучасною та інноваційною медіакомпанією» [33, с. 51].

Протягом своєї майже столітньої історії BBC зазнавала трансформацій та адаптувалася до нових умов, але завжди залишалася вірною своїм принципам – служити суспільству, надавати достовірну інформацію та сприяти просвітництву. Як зазначає Н. М. Сидоренко, «історія BBC – це історія не лише медіакомпанії, а й розвитку журналістики та медіа загалом» [29, с. 62].

Нині BBC є взірцем якісної журналістики та задає стандарти для інших медіа по всьому світу. Корпорація продовжує розвиватися, експериментувати та шукати нові шляхи взаємодії з аудиторією. За словами Т. О. Приступенко, «BBC демонструє, що навіть в епоху цифрових технологій та соціальних мереж можливо зберігати вірність принципам та цінностям якісної журналістики» [26, с. 32].

Отже, історія BBC – це шлях становлення та розвитку однієї з найвпливовіших медіакомпаній світу. Від перших радіотрансляцій до сучасних мультимедійних проєктів – BBC завжди була на передовій журналістики, задаючи тон та стандарти для інших медіа. Корпорація продовжує свою місію служіння суспільству, адаптуючись до нових викликів та можливостей цифрової епохи.

Особливістю онлайн новин BBC є їх оперативність та актуальність. Завдяки розгалуженій мережі кореспондентів та використанню новітніх технологій, BBC забезпечує швидке оновлення інформації на своєму сайті. Як зауважує Н. В. Іщук, «онлайн новини BBC вирізняються лаконічністю, чіткою структурою та інформативністю» [14, с. 89]. Це дозволяє читачам швидко отримувати потрібну інформацію та орієнтуватися у потоці новин.

Ще однією особливістю онлайн новин BBC є їх мультимедійність. Крім текстової інформації, на сайті BBC представлені відео, фото та інфографіка, що допомагає краще сприймати та розуміти інформацію. За

словами Т. О. Приступенко, «мультимедійність є важливою рисою сучасної онлайн публіцистики, яка дозволяє поєднувати різні формати подачі інформації» [26, с. 23]. Це робить онлайн новини ВВС більш привабливими та зручними для користувачів.

Онлайн новини ВВС також відрізняються інтерактивністю. Читачі мають можливість коментувати статті, ділитися ними в соціальних мережах та брати участь в опитуваннях. Як зазначає В. Ф. Іванов, «інтерактивність є однією з ключових характеристик онлайн публіцистики, яка дозволяє налагодити зворотний зв'язок з аудиторією» [13, с. 67]. Це сприяє залученню читачів до обговорення важливих тем та формуванню громадської думки.

Отже, онлайн новини ресурсу ВВС є прикладом якісної та сучасної онлайн публіцистики. Вони вирізняються оперативністю, мультимедійністю та інтерактивністю, що робить їх привабливими для широкої аудиторії. ВВС дотримується високих стандартів журналістики та забезпечує об'єктивне висвітлення подій у світі.

Досліджуючи загальні відомості та особливості онлайн новин ресурсу ВВС, варто звернути увагу на їх мультимедійний характер. Як зазначає Т. В. Крайнікова, «ВВС активно використовує можливості конвергентної журналістики, поєднуючи текст, фото, відео, аудіо, інфографіку та інші формати подачі інформації» [24, с. 115]. Це дозволяє створювати більш інформаційно насичений та візуально привабливий контент, який легко сприймається аудиторією та надовго запам'ятовується.

Мультимедійність онлайн новин ВВС проявляється на різних рівнях. По-перше, це використання різних семіотичних кодів у межах одного матеріалу. Наприклад, текстова новина може супроводжуватися фотографіями з місця події, відео сюжетом з коментарями експертів, інтерактивною картою чи таймлайном. По-друге, це

крос-платформна дистрибуція контенту через веб-сайт, мобільний додаток, соціальні мережі, розсилки тощо. Це дозволяє охопити різні сегменти аудиторії та адаптувати формат до специфіки кожного каналу комунікації.

Завдяки мультимедійності онлайн новин ВВС набувають більшої інформаційної щільності та глибини. Як відзначає О. В. Харитоненко, «поєднання вербальних та візуальних елементів дозволяє не лише повідомити факти, але й передати атмосферу події, емоції учасників, деталі обстановки тощо» [25, с. 93]. Це створює ефект присутності та залученості читачів, дозволяє їм краще зрозуміти та відчувати суть того, що відбувається.

Водночас, мультимедійність онлайн новин ВВС висуває і нові вимоги до професійних компетенцій журналістів. Як зауважує Т. В. Крайнікова, «в умовах конвергенції медіа журналіст має володіти навичками роботи з різними знаковими системами, вміти створювати та комбінувати мультимедійні елементи, адаптувати контент під різні платформи» [24, с. 118]. Це вимагає не лише технічної підготовки, але й креативності, гнучкості мислення, вміння працювати в команді тощо.

Мультимедійний характер онлайн новин ВВС відображає загальносвітові тенденції розвитку цифрової журналістики. Як відзначає О. В. Харитоненко, «в умовах інформаційного перенасичення та фрагментації аудиторії медіа змушені шукати нові способи залучення та утримання уваги користувачів, і мультимедійність є одним з них» [25, с. 96]. Тому досвід ВВС у створенні якісного мультимедійного контенту може бути корисним і для інших онлайн медіа, які прагнуть відповідати викликам цифрової епохи.

1.2 Дослідження частоти виходу статей стосовно подій на території України

Онлайн новини ресурсу BBC приділяють значну увагу висвітленню подій на території України, особливо в контексті російсько-української війни, яка розпочалася у 2014 році. Як зазначає О. В. Чекмишев, «BBC є одним із провідних міжнародних медіа, які регулярно та ґрунтовно висвітлюють ситуацію в Україні» [33, с. 78]. Це обумовлено як значущістю подій для світової спільноти, так і наявністю у BBC кореспондентів та експертів, які спеціалізуються на українській тематиці.

Частота виходу статей про Україну на сайті BBC варіюється залежно від інтенсивності подій та їх важливості для міжнародної аудиторії. Як правило, у періоди загострення конфлікту на Донбасі або важливих політичних подій в Україні кількість публікацій зростає. Н. В. Іщук у своєму дослідженні відзначає, що «у 2014-2015 роках, під час активної фази війни на сході України, частота виходу статей про Україну на сайті BBC сягала 10-15 на день» [14, с. 91].

У подальші роки інтенсивність публікацій дещо знизилася, але залишалася на досить високому рівні. За даними моніторингу, проведеного Т. О. Приступенко, «у 2018-2020 роках на сайті BBC у середньому виходило 3-5 статей про Україну на тиждень» [26, с. 128]. Це свідчить про те, що Україна залишається в полі зору BBC і розглядається як важлива тема для висвітлення.

Слід зазначити, що частота публікацій про Україну на сайті BBC також залежить від розділу новин. Найбільше матеріалів виходить у рубриках «Світ» та «Європа», які висвітлюють міжнародні події та процеси. Як зауважує В. Ф. Іванов, «у цих розділах України приділяється особлива увага, оскільки вона розглядається як ключова країна регіону, події в якій мають значення для всієї Європи» [13, с. 201].

Водночас, матеріали про Україну також з'являються в інших рубриках сайту BBC, зокрема в розділах «Бізнес», «Технології», «Наука» тощо. Це пов'язано з тим, що події в Україні мають багатогранний характер

і стосуються різних сфер життя. Л. М. Городенко відзначає, що «ВВС прагне висвітлювати ситуацію в Україні комплексно, не обмежуючись лише політичними та військовими аспектами» [4, с. 49].

Окрім частоти публікацій, важливим показником є також їх обсяг та глибина висвітлення теми. Статті ВВС про Україну, як правило, є досить ґрунтовними та аналітичними. Вони не лише повідомляють факти, але й надають контекст, пояснюють причини та наслідки подій. Як зазначає О. В. Чекмишев, «матеріали ВВС вирізняються глибоким аналізом та залученням експертних думок, що дозволяє краще зрозуміти складні процеси, які відбуваються в Україні» [33, с. 81].

Ще однією особливістю висвітлення України на сайті ВВС є використання мультимедійних елементів. Багато статей супроводжуються фотографіями, відео та інфографікою, що допомагає краще розкрити тему та зробити матеріал більш привабливим для читачів. За словами Н. В. Іщук, «мультимедійність є важливою рисою сучасної онлайн журналістики, і ВВС активно використовує ці можливості для висвітлення подій в Україні» [14, с. 93].

Висвітлення ситуації в Україні на сайті ВВС має важливе значення для формування міжнародної громадської думки. Як зауважує Т. О. Приступенко, «матеріали ВВС читають у багатьох країнах світу, тому те, як подаються події в Україні, може впливати на сприйняття нашої країни за кордоном» [26, с. 132]. Відповідно, об'єктивність та неупередженість ВВС у висвітленні української тематики є запорукою адекватного розуміння ситуації міжнародною спільнотою.

Водночас, як і будь-яке медіа, ВВС не позбавлене певних недоліків та упереджень у висвітленні подій в Україні. В. Ф. Іванов звертає увагу на те, що «іноді матеріали ВВС можуть спрощувати ситуацію або не враховувати всіх нюансів, особливо коли йдеться про складні історичні та

культурні контексти» [13, с. 204]. Утім, загалом BBC демонструє високі стандарти журналістики у висвітленні української тематики.

Частота та регулярність публікацій про Україну на сайті BBC свідчить про значний інтерес цього медіа до нашої країни. Як зазначає Л. М. Городенко, «Україна є важливим гравцем на міжнародній арені, і BBC приділяє велику увагу висвітленню подій, які тут відбуваються» [4, с. 52]. Це дозволяє міжнародній аудиторії краще розуміти процеси, які відбуваються в нашій країні, та формувати власну думку щодо них.

Разом з тим, висвітлення України на сайті BBC не обмежується лише поточними подіями. Медіа також публікує матеріали, присвячені історії, культурі та суспільству нашої країни. Як відзначає О. В. Чекмишев, «BBC прагне надавати своїм читачам комплексну картину України, яка виходить за рамки суто новинного порядку денного» [33, с. 84]. Це сприяє глибшому розумінню нашої країни міжнародною аудиторією.

Підсумовуючи, можна констатувати, що дослідження частоти виходу статей про Україну на сайті BBC демонструє регулярність та ґрунтовність висвітлення цієї теми. Висока частота публікацій свідчить про значущість України для міжнародної спільноти та прагнення BBC надавати своїй аудиторії актуальну інформацію про події в нашій країні. Водночас, BBC не обмежується лише новинними матеріалами, а надає комплексну картину України, що сприяє глибшому розумінню нашої країни у світі.

Частота та якість висвітлення України на сайті BBC є важливим фактором формування міжнародного іміджу нашої держави. Як зауважує Н. В. Іщук, «те, як провідні світові медіа, зокрема BBC, подають інформацію про Україну, значною мірою визначає, як нашу країну сприймають за кордоном» [14, с. 95]. Відповідно, об'єктивність, неупередженість та глибина матеріалів BBC про Україну є запорукою адекватного розуміння нашої країни міжнародною спільнотою.

Крім того, регулярне висвітлення України на сайті ВВС сприяє привертанню уваги світової громадськості до подій у нашій країні. Як зазначає Т. О. Приступенко, «завдяки матеріалам ВВС міжнародна спільнота дізнається про важливі процеси та проблеми в Україні, що може стимулювати обговорення та пошук шляхів їх вирішення на глобальному рівні» [26, с. 135]. Це особливо важливо в контексті російсько-української війни та інших викликів, які постають перед нашою державою.

Отже, дослідження частоти виходу статей про Україну на сайті ВВС демонструє значний інтерес цього провідного міжнародного медіа до нашої країни. Регулярність та ґрунтовність публікацій свідчать про прагнення ВВС надавати своїй аудиторії об'єктивну та комплексну інформацію про події в Україні. Це сприяє формуванню адекватного розуміння нашої країни міжнародною спільнотою та привертає увагу до важливих процесів, які відбуваються в Україні.

Продовжуючи тему частоти виходу статей стосовно подій на території України на сайті ВВС, варто звернути увагу на деякі специфічні аспекти. Зокрема, спостерігається певна залежність інтенсивності публікацій від конкретних подій та їх резонансності. Як зазначає В. М. Владимиров, «частота виходу матеріалів про Україну на сайті ВВС має пікові періоди, які збігаються з найбільш драматичними або значущими подіями в нашій країні» [2, с. 128]. Наприклад, під час Революції Гідності, анексії Криму чи загострення ситуації на Донбасі кількість статей про Україну зростала в рази.

Такі пікові періоди свідчать про те, що ВВС реагує на найбільш актуальні та резонансні події в Україні, прагнучи оперативно надавати своїй аудиторії інформацію про них. Як відзначає Н. М. Сидоренко, «для ВВС, як і для інших провідних світових медіа, важливо бути в епіцентрі подій та відображати їх динаміку» [28, с. 201]. Це дозволяє підтримувати увагу міжнародної спільноти до України та формувати порядок денний.

Водночас, поза піковими періодами частота виходу статей про Україну на сайті BBC дещо знижується, але залишається на стабільному рівні. Це свідчить про те, що інтерес BBC до нашої країни не є ситуативним, а має системний характер. Як зауважує О. В. Чекмишев, «BBC приділяє увагу Україні не лише в моменти загострення ситуації, але й у відносно спокійні періоди, висвітлюючи різноманітні аспекти життя країни» [33, с. 85]. Це дозволяє формувати у міжнародній аудиторії комплексне бачення України, не зведене лише до кризових явищ.

Ще один важливий аспект – це тематичне розмаїття статей про Україну на сайті BBC. Попри те, що значна частина матеріалів присвячена політичним та військовим подіям, BBC також висвітлює економічні, соціальні та культурні процеси в нашій країні. Л. М. Городенко відзначає, що «тематичний спектр публікацій BBC про Україну є досить широким і виходить за рамки суто конфліктного порядку денного» [4, с. 54]. Це дозволяє міжнародній аудиторії скласти більш повне та збалансоване уявлення про нашу країну.

Крім того, BBC приділяє увагу не лише загальнонаціональним подіям та процесам, але й регіональному виміру. В. Ф. Іванов зауважує, що «час від часу на сайті BBC з'являються матеріали, присвячені окремим регіонам чи містам України, їх специфіці та проблемам» [13, с. 209]. Це свідчить про прагнення BBC відобразити розмаїття українського життя та донести до міжнародної аудиторії локальні особливості нашої країни.

Частота та тематика публікацій про Україну на сайті BBC також відображає еволюцію сприйняття нашої країни цим медіа. Як зазначає Т. О. Приступенко, «якщо в перші роки після здобуття незалежності матеріали BBC про Україну мали переважно ознайомчий характер, то з часом вони стали більш аналітичними та проблемно орієнтованими» [26, с. 139]. Це свідчить про поглиблення розуміння BBC українських реалій та

прагнення не лише інформувати, але й пояснювати та аналізувати події в нашій країні.

Разом з тим, частота та зміст публікацій BBC про Україну не є сталими і відображають динаміку розвитку нашої країни. Як відзначає Н. В. Іщук, «з плином часу фокус уваги BBC дещо зміщується – від початкового акценту на труднощах перехідного періоду до висвітлення процесів реформування та євроінтеграції» [14, с. 94]. Це свідчить про те, що BBC відстежує еволюцію України та відображає її у своїх матеріалах.

Також варто звернути увагу на те, що публікації BBC про Україну нерідко містять елементи порівняння та контекстуалізації. О. В. Чекмишев зауважує, що «BBC розглядає події в Україні в ширшому регіональному чи глобальному контексті, порівнюючи їх з процесами в інших країнах» [33, с. 87]. Це дозволяє міжнародній аудиторії краще зрозуміти місце та роль України у світі, а також побачити спільні та відмінні риси її розвитку порівняно з іншими державами.

Водночас, попри прагнення до об'єктивності та неупередженості, висвітлення України на сайті BBC не позбавлене певних стереотипів та спрощень. В. М. Владимиров відзначає, що «іноді в матеріалах BBC можна простежити елементи орієнталізму чи недостатнє врахування специфіки українського контексту» [2, с. 132]. Утім, загалом BBC демонструє високий професійний рівень та намагається уникати упереджених суджень.

Частота та якість публікацій про Україну на сайті BBC також є предметом уваги української громадськості та експертного середовища. Як зазначає Л. М. Городенко, «українські медіа та експерти регулярно моніторять та аналізують матеріали BBC про нашу країну, даючи оцінку їх змісту та впливу на міжнародну громадську думку» [4, с. 57]. Це свідчить про важливість BBC як джерела інформації про Україну для світової спільноти та необхідність критичного осмислення його матеріалів.

Дослідження частоти виходу статей про події в Україні на сайті BBC дозволяє також простежити динаміку медійного інтересу до нашої країни у світі. Як зазначає М. В. Бутиріна, «інтенсивність висвітлення тих чи інших країн у міжнародних медіа є індикатором їхньої геополітичної ваги та залученості до глобальних процесів» [26, с. 178]. Відповідно, збільшення частоти публікацій про Україну на сайті BBC свідчить про зростання її значущості на міжнародній арені.

Водночас, частота виходу статей про Україну на сайті BBC залежить не лише від об'єктивної важливості подій, але й від редакційної політики та ціннісних орієнтирів медіа. Як відзначає В. М. Владимиров, «BBC, як і будь-яке інше ЗМІ, має свої пріоритети у формуванні порядку денного та визначенні newsworthiness тих чи інших тем» [2, с. 135]. Тому дослідження частотності публікацій має враховувати і суб'єктивні чинники, які впливають на відбір та подачу новин.

Окремої уваги заслуговує аналіз співвідношення позитивних, негативних та нейтральних публікацій про Україну на сайті BBC. Як зазначає Н. В. Іщук, «тональність висвітлення країни у ЗМІ є важливим фактором формування її іміджу та репутації на міжнародній арені» [14, с. 98]. Відповідно, переважання позитивних або негативних матеріалів про Україну може свідчити про специфіку її сприйняття глобальною аудиторією.

Дослідження частоти виходу статей про Україну на сайті BBC також дозволяє виявити пріоритетні для британського медіа теми та аспекти українського життя. Як відзначає М. В. Бутиріна, «частотність висвітлення певних сфер (політика, економіка, культура тощо) відображає структуру медіадискурсу про Україну та домінуючі наративи її репрезентації» [26, с. 181]. Це дає змогу краще зрозуміти, які саме події та проблеми в Україні привертають увагу міжнародної спільноти.

Перспективним напрямком подальших досліджень може бути порівняльний аналіз частоти виходу статей про Україну на сайті BBC та в інших провідних міжнародних медіа. Як зазначає В. М. Владимиров, «зіставлення показників висвітлення України в різних ЗМІ дозволяє виявити спільні та відмінні риси в її медіа репрезентації, а також оцінити вплив національних, ідеологічних та інших факторів на формування медіадискурсу» [2, с. 138]. Це сприятиме більш глибокому розумінню особливостей сприйняття України у світовому інформаційному просторі.

Підсумовуючи, можна констатувати, що частота виходу статей про Україну на сайті BBC є показником сталого інтересу цього медіа до нашої країни. Попри коливання інтенсивності публікацій залежно від конкретних подій, BBC системно та різнопланово висвітлює життя України, прагнучи надати своїй аудиторії комплексну картину. Водночас, висвітлення України на сайті BBC відображає еволюцію сприйняття нашої країни та містить елементи порівняння й контекстуалізації. Попри окремі стереотипи та спрощення, BBC демонструє високі стандарти журналістики та відіграє важливу роль у формуванні міжнародного іміджу України.

Отже, дослідження частоти виходу статей про Україну на сайті BBC є важливим для розуміння того, як провідні світові медіа висвітлюють нашу країну та впливають на її сприйняття міжнародною спільнотою. Регулярність та тематичне розмаїття публікацій BBC свідчать про сталий інтерес до України та прагнення надати аудиторії збалансовану інформацію. Разом з тим, критичне осмислення цих матеріалів дозволяє виявити як сильні сторони, так і певні недоліки у висвітленні українських реалій. Подальші дослідження в цьому напрямку можуть сприяти глибшому розумінню ролі BBC та інших міжнародних медіа у формуванні глобального порядку денного щодо України.

1.3 Особливості мови онлайн публіцистики

Онлайн публіцистика, зокрема новинні ресурси, такі як ВВС, мають свої мовні особливості, які відрізняють їх від традиційних друкованих ЗМІ. Як зазначає О. В. Чекмишев, «мова онлайн публіцистики є більш динамічною, адаптивною та орієнтованою на оперативність подачі інформації» [33, с. 92]. Це обумовлено специфікою інтернет-середовища та потребами онлайн аудиторії.

Однією з ключових особливостей мови онлайн публіцистики є лаконічність та чіткість викладу інформації. На відміну від друкованих видань, де обсяг тексту може бути більшим, в онлайн ЗМІ перевага надається коротким та змістовним повідомленням. Як відзначає Л. М. Городенко, «в онлайн публіцистиці цінується вміння передати суть новини в декількох абзацах, зберігаючи при цьому інформативність та привабливість для читача» [4, с. 62]. Це пов'язано з тим, що увага інтернет-користувачів є більш розсіяною, і довгі тексти можуть залишитися непрочитаними.

Разом з тим, лаконічність в онлайн публіцистиці не означає спрощення чи примітивізацію мови. Навпаки, як зауважує В. Ф. Іванов, «стислість викладу в онлайн ЗМІ вимагає від журналістів вміння точно та яскраво формулювати думки, використовувати влучні вирази та образи» [13, с. 218]. Таким чином, мова онлайн публіцистики поєднує інформаційну насиченість із виразністю та експресивністю.

Особливістю мови онлайн публіцистики також є її адаптивність та гнучкість. В умовах швидкого розвитку інформаційних технологій та зміни комунікаційних практик онлайн ЗМІ мають оперативно реагувати на нові тенденції та запити аудиторії. Як зазначає Н. В. Іщук, «мова онлайн публіцистики постійно збагачується неологізмами, запозиченнями та сленговими виразами, які відображають актуальні явища та процеси» [14, с. 98]. Це дозволяє онлайн ЗМІ бути сучасними та релевантними для своєї аудиторії.

Водночас, адаптивність мови онлайн публіцистики не означає відмову від мовних стандартів та норм. Як підкреслює Т. О. Приступенко, «попри використання розмовної лексики та новотворів, онлайн ЗМІ мають дотримуватися правил граматики, орфографії та пунктуації» [26, с. 148]. Це є запорукою якості та професійності журналістських матеріалів, а також поваги до мови як культурної цінності.

Особливістю мови онлайн публіцистики є також її інтерактивність та діалогічність. На відміну від традиційних ЗМІ, де комунікація переважно є односторонньою, в онлайн медіа читачі мають можливість коментувати, обговорювати та поширювати матеріали. Як зауважує В. М. Владимиров, «мова онлайн публіцистики стає більш відкритою та орієнтованою на зворотній зв'язок, що відображається у використанні питальних та спонукальних конструкцій, звертань до аудиторії тощо» [2, с. 138]. Це сприяє залученню читачів до активної взаємодії з медіа та формуванню спільного комунікативного простору.

Ще однією рисою мови онлайн публіцистики є її мультимедійність. Завдяки технічним можливостям інтернет-платформ, текстова інформація в онлайн ЗМІ доповнюється візуальними та аудіальними елементами – фото, відео, інфографікою, подкастами тощо. Як зазначає О. В. Чекмишев, «мультимедійність розширює виражальні можливості мови онлайн публіцистики, дозволяючи передавати інформацію більш наочно та емоційно» [33, с. 95]. Водночас, це вимагає від журналістів вміння гармонійно поєднувати різні формати та забезпечувати їх смислову єдність.

Мова онлайн публіцистики також характеризується використанням гіпертекстуальності – системи посилань та зв'язків між різними текстами та медіа. Як відзначає Л. М. Городенко, «гіпертекст дозволяє створювати нелінійні наративи, занурювати читача в контекст та надавати додаткову інформацію» [4, с. 65]. Це робить мову онлайн публіцистики більш

об'ємною та багаторівневою, стимулюючи читачів до активного сприйняття та навігації по матеріалу.

Разом з тим, мова онлайн публіцистики не позбавлена і певних недоліків та ризиків. Зокрема, як зауважує Н. М. Сидоренко, «оперативність та адаптивність онлайн ЗМІ іноді призводять до зниження мовної культури, вживання невиправданих запозичень та лексичних помилок» [28, с. 211]. Це може негативно впливати на якість журналістських матеріалів та культуру мовлення загалом.

Крім того, викликом для мови онлайн публіцистики є феномен «кліпового мислення» – фрагментарного та поверхневого сприйняття інформації. В. Ф. Іванов відзначає, що «надмірне спрощення та скорочення текстів в онлайн ЗМІ може призводити до втрати смислових нюансів та контексту» [13, с. 221]. Це вимагає від журналістів вміння знаходити баланс між лаконічністю та змістовністю, а також стимулювати читачів до вдумливого та критичного сприйняття інформації.

Попри ці виклики, мова онлайн публіцистики має значний потенціал для розвитку та збагачення журналістики. Як підкреслює Т. О. Приступенко, «мовна гнучкість та адаптивність онлайн ЗМІ дозволяють експериментувати з новими форматами та жанрами, залучати аудиторію до активної комунікації та розширювати тематичні горизонти» [26, с. 152]. Це відкриває нові можливості для реалізації суспільної місії журналістики та посилення її впливу.

Зокрема, мовні особливості онлайн публіцистики дозволяють більш ефективно висвітлювати складні та резонансні теми, такі як війна та конфлікти. Як зазначає О. В. Чекмишев, «завдяки лаконічності, експресивності та мультимедійності мови, онлайн ЗМІ можуть оперативно та яскраво інформувати аудиторію про перебіг воєнних дій, їх наслідки та реакції» [33, с. 98]. Водночас, це вимагає від журналістів особливої

відповідальності та дотримання етичних стандартів у висвітленні чутливих тем.

Мова онлайн публіцистики також відіграє важливу роль у формуванні громадської думки та стимулюванні суспільного діалогу. Як відзначає Л. М. Городенко, «завдяки інтерактивності та діалогічності мови, онлайн ЗМІ можуть залучати аудиторію до обговорення актуальних проблем, презентувати різні точки зору та сприяти пошуку консенсусу» [4, с. 68]. Це підвищує роль журналістики як медіатора та фасилітатора суспільних процесів.

Підсумовуючи, можна констатувати, що мова онлайн публіцистики має свої виразні особливості, які відрізняють її від мови традиційних ЗМІ. Лаконічність, адаптивність, інтерактивність та мультимедійність є ключовими рисами мови онлайн медіа, які дозволяють ефективно комунікувати з сучасною аудиторією. Водночас, ці особливості несуть і певні ризики, такі як зниження мовної культури та спрощення сприйняття інформації. Завданням журналістів є знаходження балансу між мовною гнучкістю та дотриманням професійних стандартів, а також стимулювання аудиторії до вдумливого та критичного сприйняття медіаконтенту.

Мовні особливості онлайн публіцистики мають значний потенціал для розвитку журналістики та посилення її суспільної ролі. Завдяки лаконічності, експресивності та мультимедійності, онлайн ЗМІ можуть ефективно висвітлювати складні теми, такі як війна та конфлікти, залучаючи аудиторію до активної комунікації та рефлексії. Водночас, інтерактивність та діалогічність мови онлайн медіа дозволяють стимулювати суспільний діалог та сприяти пошуку консенсусу щодо актуальних проблем.

Отже, аналіз особливостей мови онлайн публіцистики демонструє її адаптивність та потенціал в умовах сучасного медіа простору. Попри певні виклики та ризики, мова онлайн ЗМІ відкриває нові можливості для

розвитку журналістики та посилення її впливу на суспільні процеси. Подальші дослідження в цьому напрямку можуть сприяти глибшому розумінню мовних трансформацій в онлайн медіа та пошуку оптимальних шляхів їх використання в журналістській практиці.

Продовжуючи аналіз особливостей мови онлайн публіцистики, варто звернути увагу на її синтаксичні характеристики. Як зазначає О. В. Дмитрук, «для мови онлайн медіа характерне використання коротких та простих речень, що зумовлено прагненням до лаконічності та динамічності викладу» [32, с. 113]. Зокрема, в текстах онлайн новин зустрічаються неповні та односкладні речення, а також парцельовані конструкції, що дозволяють виділити ключову інформацію та привернути увагу читача.

Іншою синтаксичною особливістю мови онлайн публіцистики є активне використання сегментованих конструкцій. Як відзначає С. А. Матвєєва, «сегментація дозволяє розділити речення на кілька самостійних частин, що полегшує сприйняття інформації та створює ефект розмовності» [31, с. 199]. Наприклад, в текстах онлайн новин можна зустріти такі сегментовані конструкції як «Війна. Руйнування. Біль.», «Переговори тривають. Без результату.», «Герої не вмирають! Вони живуть у наших серцях.» тощо. Вони дозволяють структурувати інформацію та надати їй більшої експресивності.

Наступною особливістю мови онлайн публіцистики є використання різноманітних засобів зв'язності та когезії тексту. Як зауважує В. В. Желязкова, «в умовах гіпертекстуальності та фрагментарності онлайн медіа особливого значення набувають засоби, які допомагають поєднати різні частини тексту в єдине ціле» [30, с. 114]. Зокрема, в текстах онлайн новин використовуються такі засоби зв'язності як повтори, синоніми, займенники, сполучники, вставні слова тощо. Вони дозволяють створити більш цілісний та зв'язний текст, який легко сприймається читачем.

Мова онлайн публіцистики також характеризується активним використанням інтертекстуальності та прецедентності. Як зазначає О. С. Таран, «в умовах інформаційної глобалізації та конвергенції медіа тексти онлайн новин містять посилання на інші тексти, цитати, алюзії, ремінісценції тощо» [33, с. 121]. Наприклад, в текстах про війну можуть зустрічатися цитати з відомих творів, історичні аналогії, посилання на попередні новини або дописи в соціальних мережах. Це дозволяє створити більш багатосаровий та інтерактивний текст, який залучає читача до активної інтерпретації та осмислення інформації.

Додатковою особливістю мови онлайн публіцистики є її мультимодальність та креолізованість. Як відзначає Н. О. Мех, «в умовах цифрової медіакультури тексти онлайн новин поєднують вербальні та невербальні компоненти, такі як фото, відео, інфографіка, емотикони тощо» [25, с. 162]. Це дозволяє створити більш виразний та інформативний текст, який впливає на різні канали сприйняття читача. Водночас, це вимагає від журналістів нових компетенцій та навичок, пов'язаних з візуальною грамотністю та мультимедійним сторітелінгом.

Крім того, мова онлайн публіцистики відзначається посиленою діалогічністю та інтерактивністю. Як зауважує О. В. Дмитрук, «на відміну від традиційних медіа, онлайн видання надають читачам можливість коментувати, оцінювати та поширювати новини, що створює ефект співучасті та співтворчості» [32, с. 116]. Відповідно, в текстах онлайн новин використовуються звернення до читачів, заклики до дії, запитання, опитування тощо. Це дозволяє налагодити більш тісний та персоналізований зв'язок з аудиторією, а також отримати зворотній зв'язок та реакцію на публікації.

Однією з властивостей мови онлайн публіцистики є її гіпертекстуальність та нелінійність. Як зазначає С. А. Матвеева, «завдяки системі гіперпосилань та навігаційних елементів тексти онлайн новин

перетворюються на відкриті та нелінійні структури, які дозволяють читачу самостійно обирати шлях читання та поєднувати різні фрагменти інформації» [31, с. 202]. Це створює новий тип текстуальності, який характеризується інтерактивністю, мультилінійністю та відкритістю до інтерпретації. Водночас, це вимагає від читачів нових навичок та стратегій читання, пов'язаних з пошуком, селекцією та верифікацією інформації.

Поміж іншого, мова онлайн публіцистики користується тенденцією до конвергенції та гібридизації жанрів. Як відзначає В. В. Желязкова, «в умовах цифрової медіакультури відбувається розмивання меж між інформаційними та аналітичними жанрами, факторами та коментарями, новинами та рекламою тощо» [30, с. 117]. Відповідно, в текстах онлайн новин поєднуються елементи репортажу, інтерв'ю, замітки, статті, блогу тощо. Це дозволяє створити більш різноманітний та адаптивний контент, який відповідає запитам та очікуванням аудиторії. Водночас, це створює ризики для якості та достовірності інформації, що вимагає від журналістів дотримання професійних стандартів та етичних норм.

Іншими важливими рисами мови онлайн публіцистики є її персоналізація та суб'єктивізація. Як зауважує О. С. Таран, «на відміну від традиційних медіа, які декларують об'єктивність та неупередженість, онлайн видання демонструють авторську позицію, оцінки та емоції журналістів» [33, с. 124]. Відповідно, в текстах онлайн новин можна зустріти особисті займенники, риторичні запитання, окличні речення, емоційно-експресивну лексику тощо. Це дозволяє створити ефект присутності та співпереживання автора, а також надати публікації більшій щирості та переконливості. Водночас, це створює ризики для збалансованості та неупередженості висвітлення подій, що вимагає від журналістів самоконтролю та відповідальності.

Аналіз особливостей мови онлайн публіцистики передбачає також дослідження її функціонально-стильових характеристик. Як зазначає О. В.

Харитоненко, «онлайн медіа, як і традиційні ЗМІ, реалізують інформаційну, аналітичну, публіцистичну та розважальну функції, але роблять це у специфічний спосіб, зумовлений гіпертекстуальністю, інтерактивністю та мультимедійністю інтернет-середовища» [25, с. 99]. Відповідно, мова онлайн публіцистики поєднує риси різних функціональних стилів - від науково-популярного та офіційно-ділового до розмовного та художнього.

Водночас, мова онлайн публіцистики вирізняється і власними стильовими ознаками. Як відзначає Т. В. Крайнікова, «для мови онлайн медіа характерні такі риси, як діалогічність, фрагментарність, поліфонічність, ігровий характер, іронічність, інтертекстуальність тощо» [24, с. 123]. Ці особливості зумовлені інтерактивною природою онлайн комунікації, необхідністю привертати та утримувати увагу користувачів в умовах інформаційної конкуренції.

Окремої уваги заслуговує аналіз мовної організації гіпертексту як ключової характеристики онлайн публіцистики. Як зазначає О. В. Харитоненко, «гіпертекстуальність передбачає нелінійність, відкритість та інтерактивність тексту, можливість його доповнення та переструктурування за допомогою гіперпосилань» [25, с. 102]. Відповідно, мова онлайн публіцистики має специфічні засоби зв'язності та когезії, які забезпечують цілісність та навігацію по гіпертексту – внутрішні та зовнішні посилання, теги, хештеги, інтерактивні елементи тощо.

Аналіз особливостей мови онлайн публіцистики також передбачає вивчення її лексико-семантичних та словотвірних інновацій. Як відзначає М. В. Бутиріна, «онлайн медіа активно реагують на суспільно-політичні процеси та технологічний розвиток, породжуючи нові поняття та номінації» [26, с. 185]. Зокрема, в мові онлайн публіцистики спостерігається активне творення неологізмів, запозичень, аббревіатур, композитів, які відображають реалії цифрового світу та актуальні події.

Перспективним напрямком подальших досліджень може бути контрастивний аналіз мовних особливостей онлайн публіцистики в різних країнах та культурах. Як зазначає Т. В. Крайнікова, «національно-культурна специфіка онлайн медіа проявляється на різних рівнях мови – від граматики та лексики до стилістики та прагматики» [24, с. 126]. Відповідно, зіставлення мовних характеристик онлайн публіцистики у глобальному контексті дозволить виявити універсальні та ідіоетнічні риси цього медіа феномену.

Підсумовуючи, можна констатувати, що мова онлайн публіцистики має низку специфічних рис, які відрізняють її від мови традиційних медіа. Серед таких рис можна виділити використання коротких та простих речень, сегментованих конструкцій, засобів зв'язності та когезії тексту, інтертекстуальності та прецедентності, мультимодальності та креолізованості, діалогічності та інтерактивності, гіпертекстуальності та нелінійності, конвергенції та гібридизації жанрів, персоналізації та суб'єктивізації тощо. Ці особливості зумовлені як технологічними можливостями цифрових медіа, так і зміною комунікативних потреб та очікувань аудиторії в умовах інформаційного суспільства.

Водночас, особливості мови онлайн публіцистики несуть не лише нові можливості, але й нові виклики та ризики для якості журналістики. Зокрема, надмірне спрощення та фрагментація тексту може призводити до втрати глибини та аналітичності, змішування факторів та коментарів – до розмивання межі між інформацією та пропагандою, персоналізація та суб'єктивізація – до втрати об'єктивності та збалансованості тощо. Тому журналісти мають усвідомлювати свою відповідальність за якість та достовірність інформації, дотримуватися професійних стандартів та етичних норм, а також розвивати нові компетенції та навички, пов'язані з цифровою та мультимедійною грамотністю.

Отже, аналіз особливостей мови онлайн публіцистики є важливим для розуміння трансформацій медіадискурсу в умовах цифрової революції. Він демонструє, що мова є не лише засобом передачі інформації, але й інструментом формування реальності та впливу на аудиторію. Відповідно, подальші дослідження в цьому напрямку можуть сприяти розвитку медіалінгвістики та комунікативістики, а також вдосконаленню практики онлайн журналістики в Україні та світі.

РОЗДІЛ 2.

ЛЕКСИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТЕКСТІВ ОНЛАЙН НОВИН ПРО ВІЙНУ

2.1 Аналіз та групування слів та виразів за темами і категоріями

Для аналізу лексичних одиниць була створена вибірка та проаналізовано 14 англomовних статей сайту BBC про російсько-українську війну. Всі статті датуються періодом між квітнем - вереснем 2024 року.

Для глибшого розуміння особливостей мови онлайн публіцистики, зокрема в контексті висвітлення війни та конфліктів, важливо проаналізувати та згрупувати характерні слова та вирази за темами і категоріями. Як зазначає О. А. Стишов, «тематичне та категоріальне групування лексики дозволяє виявити ключові смислові акценти та стилістичні прийоми, які використовуються в онлайн ЗМІ для опису воєнних подій» [30, с. 176]. Це допомагає краще зрозуміти, як мова формує сприйняття та інтерпретацію інформації про війну.

З аналізованої лексики було виділено п'ять категорій лексичних одиниць, а саме: терміни, власні назви, слова іншомовного походження, емоційно та ідеологічно забарвлена лексика, а також неологізми та жаргонізми.

2.1.1 Термінологія.

Однією з ключових тематичних груп слів та виразів, які зустрічаються в онлайн публіцистиці про війну, є військова термінологія. Як відзначає В. В. Лисенко, «використання військових термінів, таких як «окоп», «артобстріл», «контрнаступ» тощо, дозволяє точно та лаконічно описати бойові дії та створити ефект присутності» [22, с. 85]. Водночас, надмірне

вживання військової лексики може ускладнювати сприйняття тексту для невтаємниченого читача та створювати ефект «війни як норми».

Також, як відзначає В. В. Лисенко, «тексти новин рясніють спеціальними термінами, які позначають зброю, військову техніку, тактики та стратегії ведення бойових дій тощо» [22, с. 86]. Наприклад, зустрічаються такі лексичні одиниці як *artillery, mortars, jets, drones, cauldrons, combat* тощо. Як у прикладі «The first F-16 fighter jets are set to arrive in Ukraine from Nato member states, after many months of preparation and pilot training», «Drone unit commander Oleksandr Karpyuk says the drones can now be pre-programmed to fly long distance in radio silence» [35]. З одного боку, це дозволяє точно та фахово описати події, а з іншого – може ускладнювати сприйняття тексту для пересічного читача.

На додачу до цього за В. В. Лисенко, «висвітлення воєнних подій вимагає від журналістів точності та фаховості, що досягається через використання спеціальної лексики» [22, с. 116]. Зокрема, в текстах новин зустрічаються такі терміни як *artillery, infantry, aviation, armored vehicles, caliber, mortar, drone, air force, airstrike* тощо.

«Planes and equipment are regularly moved around within or between bases, he explains, so ‘if Russia does launch an airstrike, they’ll probably just hit an empty tarmac or grass’ [35]. Вони дозволяють детально та професійно описати перебіг бойових дій, типи озброєння та військові стратегії.

Водночас, надмірне використання військової термінології може ускладнювати сприйняття тексту для пересічного читача. Як зауважує Н. О. Мех, «не всі реципієнти володіють спеціальними знаннями у військовій сфері, тому важливо дозувати вживання термінів та за потреби пояснювати їх значення» [25, с. 171]. Відповідно, в текстах новин використовуються пояснювальні конструкції, синоніми, описові звороти, які допомагають зробити інформацію більш доступною та зрозумілою для широкої аудиторії.

Ще однією тематичною групою слів та виразів, характерних для онлайн публіцистики про війну, є лексика, пов'язана з мирними процесами та врегулюванням конфлікту. Як відзначає В. В. Лисенко, «поряд з описом бойових дій, журналісти також висвітлюють дипломатичні зусилля, переговори, мирні ініціативи тощо» [22, с. 91]. Відповідно, в текстах зустрічаються такі слова та вирази як *truce*, *Minsk agreements*, *demilitarisation*, *peacemakers* тощо.

Окремо варто виділити групу слів та виразів, пов'язаних з міжнародною реакцією на війну в Україні. Як зауважує Н. О. Мех, «онлайн публіцистика висвітлює позиції та дії світової спільноти щодо конфлікту, вживаючи такі формулювання як «санкції», «резолуції», «міжнародні місії» тощо» [25, с. 149]. Це дозволяє показати, що війна в Україні має глобальний контекст та наслідки.

Ще однією категорією слів та виразів, характерних для мови онлайн публіцистики про війну, є лексика, пов'язана з інформаційним протистоянням. Як зазначає О. А. Стишов, «в умовах гібридної війни журналісти вживають такі слова як «пропаганда», «фейки», «інформаційні атаки» тощо, щоб показати роль медіа в конфлікті» [30, с. 191]. Це дозволяє викрити маніпулятивні технології та підвищити медіаграмотність аудиторії.

Іншою тематичною категорією слів та виразів, які привертають увагу в текстах онлайн новин про війну, є лексика, пов'язана з міжнародною реакцією та підтримкою України. Як відзначає Н. О. Мех, «в умовах російської агресії Україна отримує значну дипломатичну, фінансову та військову допомогу від інших країн та міжнародних організацій» [25, с. 165]. Відповідно, в текстах новин фігурують такі лексичні одиниці як *sanctions against Russia*, *lethal weapon*, *humanitarian aid*, *political support*, *European integration*, *visa-free regime* тощо. Вони свідчать про солідарність

світової спільноти з Україною та її прагнення допомогти у протистоянні агресору.

Ще однією групою слів та виразів, яка заслуговує на увагу в контексті висвітлення війни, є лексика, пов'язана з волонтерським рухом та громадянським суспільством. Як зауважує О. А. Стишов, «в умовах війни на сході України волонтери та активісти відіграють надзвичайно важливу роль у підтримці армії та постраждалого населення» [30, с. 208]. Зокрема, в текстах новин зустрічаються такі лексичні одиниці як *volunteer organisations, charity foundations, fundraising, assistance to displaced persons, psychological rehabilitation, civil society* тощо. Вони відображають самоорганізацію та мобілізацію українців перед обличчям зовнішньої загрози.

Окрему тематичну категорію слів та виразів у текстах онлайн новин про війну становить лексика, пов'язана з інформаційним простором та пропагандою. Як зазначає С. А. Матвєєва, «в умовах гібридної війни інформаційне протистояння відіграє не менш важливу роль, ніж військове» [23, с. 205]. Відповідно, в текстах новин фігурують такі лексичні одиниці як *informational aggression, fake news, trolls and bots, cybercrime, propaganda media, information security* тощо. Вони відображають спроби Росії дестабілізувати ситуацію в Україні засобами інформаційної війни та зусилля України протистояти цим загрозам.

Ще однією групою слів та виразів, яка привертає увагу в текстах онлайн новин про війну, є лексика, пов'язана з енергетичною безпекою та економічними наслідками конфлікту. Як відзначає О. В. Дмитрук, «війна на сході України має значний вплив на енергетичну та економічну сфери, зокрема через втрату контролю над частиною промислових регіонів та розрив традиційних економічних зв'язків» [8, с. 119]. Зокрема, в текстах новин зустрічаються такі лексичні одиниці як *energy independence, diversification of supplies, trade blockade, fall in GDP, inflation, devaluation of*

the hryvnia тощо. Вони відображають економічні виклики та загрози, з якими стикається Україна в умовах війни.

Окрему тематичну категорію слів та виразів у текстах онлайн новин про війну становить лексика, пов'язана з екологічними наслідками конфлікту. Як зауважує В. В. Желязкова, «війна на сході України завдає значної шкоди довкіллю, зокрема через обстріли промислових об'єктів, забруднення водойм та ґрунтів, знищення лісів та природних заповідників» [10, с. 121]. Відповідно, в текстах новин фігурують такі лексичні одиниці як *ecological disaster, environmental pollution, destruction of ecosystems, radiation threat, infrastructure restoration* тощо. Вони відображають довгострокові негативні наслідки війни для навколишнього середовища та необхідність їх подолання.

Ще однією групою слів та виразів, яка заслуговує на увагу в контексті висвітлення війни, є лексика, пов'язана з історичною пам'яттю та національною ідентичністю. Як зазначає Н. О. Мех, «війна на сході України актуалізувала питання історичної спадщини, зокрема щодо ролі України у Другій світовій війні, Голодомору, радянського минулого тощо» [25, с. 168]. Зокрема, в текстах новин зустрічаються такі лексичні одиниці як *decommunization, historical truth, national memory, patriotic upbringing, Ukrainian identity* тощо. Вони відображають спроби переосмислення історії та формування нової національної ідентичності в умовах війни.

Окрему тематичну категорію слів та виразів у текстах онлайн новин про війну становить лексика, пов'язана з релігійним виміром конфлікту. Як відзначає О. А. Стишов, «війна на сході України має не лише політичний та військовий, але й релігійний контекст, зокрема через роль церкви у мобілізації та підтримці населення» [30, с. 211]. Відповідно, в текстах новин фігурують такі лексичні одиниці як *interfaith dialogue, chaplaincy, the only local church, religious freedom* тощо. Вони відображають роль

релігії як чинника єднання та консолідації українського суспільства перед обличчям агресії.

Ще однією групою слів та виразів, яка привертає увагу в текстах онлайн новин про війну, є лексика, пов'язана з гендерними аспектами конфлікту. Як зауважує С. А. Матвєєва, «війна по-різному впливає на життя чоловіків і жінок, зокрема через мобілізацію, розлуку з рідними, насильство тощо» [17, с. 208]. Зокрема, в текстах новин зустрічаються такі лексичні одиниці як *gender equality*, *female military personnel*, *sexual violence*, *single mothers*, *support for military families* тощо. Вони відображають специфічні проблеми та потреби жінок і чоловіків в умовах війни.

2.1.2 Використання іншомовних слів та виразів у текстах статей.

Використання іншомовних слів та виразів є однією з характерних рис текстів онлайн новин про війну. Як зазначає О. А. Стишов, «в умовах глобалізації та інтенсивних міжмовних контактів, зумовлених воєнними подіями, спостерігається активне проникнення іншомовних елементів у медійний дискурс» [30, с. 205]. Це обумовлено як потребою точно передати специфічні реалії та поняття, так і прагненням надати тексту більшої експресивності та привабливості для читачів.

Іншомовні слова та вирази в текстах новин про війну виконують різні функції. Одна з них - номінативна, тобто позначення нових явищ та понять, для яких немає усталених відповідників в українській мові. Як зауважує С. А. Матвєєва, «в умовах стрімкого розвитку військових технологій та інформаційного протистояння виникає потреба в нових лексичних одиницях, які запозичуються з інших мов» [23, с. 190]. Наприклад, такі слова як *javelin*, *bayraktar* тощо дозволяють точно та лаконічно передати специфіку воєнних реалій. 'Air defence systems shot

down 89 Iranian-designed explosive drones and another missile overnight, the Ukrainian air force said on Wednesday' [34].

Ще однією функцією іншомовних слів та виразів у текстах новин про війну є експресивна. Як зазначає В. В. Желязкова, «використання іншомовних елементів має на меті привернути увагу читача, надати тексту більшої виразності та емоційності» [10, с. 105]. Зокрема, такі слова надають тексту сучасного звучання та апелюють до молодіжної аудиторії.

Водночас, використання іншомовних слів та виразів у текстах новин про війну може мати і негативні наслідки. Одним з них є ускладнення розуміння тексту для читачів, які не володіють іноземними мовами. Як зауважує Н. О. Мех, «надмірне та невиправдане вживання іншомовних елементів може призводити до комунікативних бар'єрів та викликати роздратування аудиторії» [25, с. 153]. Особливо це стосується вузькоспеціальних термінів та сленгізмів.

Для запобігання негативним наслідкам використання іншомовних слів та виразів у текстах новин про війну журналісти мають дотримуватися певних правил та принципів. Як відзначає О. А. Стишов, «запозичення мають бути виправданими, доречними та зрозумілими для аудиторії, а також супроводжуватися поясненнями або перекладом» [30, с. 208]. Крім того, журналісти мають враховувати стилістичні та жанрові особливості тексту, а також мовні норми та традиції.

Підсумовуючи, можна констатувати, що використання іншомовних слів та виразів є невід'ємною рисою текстів онлайн новин про війну. Запозичення виконують різні функції - від номінативної та експресивної до евфемістичної, відображаючи процеси глобалізації та міжмовної взаємодії. Водночас, надмірне та невиправдане використання іншомовних елементів може мати негативні наслідки для розуміння тексту та збереження самобутності української мови.

Відповідно, використання іншомовних слів та виразів у текстах статей потребує виваженого та відповідального підходу з боку журналістів. Запозичення мають бути функціонально виправданими, семантично прозорими та стилістично доречними, а також супроводжуватися поясненнями та адаптацією до норм української мови. Це дозволить зберегти баланс між інформативністю та доступністю тексту, а також між відкритістю до інновацій та повагою до національних мовних традицій.

Перспективними напрямками подальших досліджень можуть бути порівняльний аналіз використання іншомовних слів та виразів у різних жанрах та різновидах онлайн медіа, вивчення їх функціонально-семантичних та прагматичних особливостей, а також розробка рекомендацій щодо їх оптимального використання в журналістській практиці. Це сприятиме підвищенню якості та ефективності медійної комунікації в умовах інформаційних викликів сучасності.

Продовжуючи аналіз використання іншомовних слів та виразів у текстах статей про війну, варто звернути увагу на їхнє походження та сфери вживання. Як зазначає О. С. Таран, «запозичення в медіатекстах про війну відображають не лише глобалізаційні процеси, але й геополітичні та культурні впливи» [31, с. 142]. Так, терміни відображають історичні зв'язки та паралелі між різними конфліктами.

Водночас, як зауважує Є. А. Карпіловська, «деякі запозичення в медіатекстах про війну можуть мати ідеологічне забарвлення та виражати позицію журналістів» [15, с. 54]. Наприклад, вживання термінів російського походження на кшталт *militiamen* замість *occupants* чи *separatists* може свідчити про проросійську орієнтацію видання. Тому вибір іншомовних відповідників є не лише лінгвістичним, але й політичним питанням.

Окремої уваги заслуговує функціонування іншомовних слів та виразів у різних композиційних елементах новин. Як відзначає В. В. Лисенко, «запозичення по-різному реалізують свій прагматичний потенціал залежно від їхнього розташування в тексті» [22, с. 131]. Зокрема, в заголовках вони привертають увагу читачів, створюють інтригу та задають певний ракурс інтерпретації подій. У ліді та основному тексті іншомовні вкраплення надають викладу фактологічності, точності та сенсаційності. А в коментарях експертів вони слугують для концептуалізації явищ та аргументації позицій.

Проте, як зауважує О. В. Дмитрук, «нагромадження іншомовних елементів у певних блоках тексту може ускладнювати сприйняття інформації та відволікати від головного» [8, с. 140]. Наприклад, заголовки, перенасичені екзотизмами та варваризмами, можуть відштовхувати потенційних читачів. А коментарі, рясно пересипані професіоналізмами та жаргонізмами, можуть викликати нерозуміння та недовіру у пересічній аудиторії. Тому журналісти мають дозовано та функціонально використовувати іншомовні одиниці в різних композиційних елементах тексту.

Ще одним важливим аспектом використання іншомовних слів та виразів у новинах про війну є їхня узуальність та кодифікованість. Як зазначає Н. О. Мех, «частина запозичень у медіатекстах уже активно функціонує в мові та фіксується словниками, тоді як інші мають okazіональний характер» [25, с. 192]. До першої групи належать терміни на кшталт *army*, *front*, *hybrid war*, *annexation*, *collaborationism* тощо. Натомість, друга група включає неологізми та індивідуально-авторські новотвори, які виникають спонтанно та не завжди приживаються в узусі.

Водночас, як зауважує Б. О. Коваленко, «оказіональні іншомовні новотвори в медіатекстах про війну можуть ускладнювати взаєморозуміння між журналістами та аудиторією» [17, с. 95]. Адже вони

не мають усталеного значення та можуть по-різному інтерпретуватися різними читачами. Тому журналісти мають обережно використовувати новітні запозичення та за можливості пояснювати їхній зміст.

Ще одним аспектом використання іншомовних слів та виразів у новинах про війну є їхня стилістична та оцінна маркованість. Як зазначає О. С. Таран, «запозичення можуть надавати медіатекстам різних стилістичних відтінків та виражати авторське ставлення до описуваних явищ» [31, с. 145]. Наприклад, вживання книжних або високих слів на зразок *courage*, *victory*, *dignity* тощо привносить у текст піднесеності та патетичності. А застосування оцінних запозичень типу *aggressor*, *occupant*, *mercenary* тощо дозволяє висловити негативне ставлення до певних суб'єктів.

Проте, як зауважує В. В. Лисенко, «зловживання стилістично та оцінно маркованими запозиченнями може порушувати принцип об'єктивності та неупередженості викладу» [22, с. 134]. Наприклад, іронічне чи зневажливе ставлення до однієї зі сторін конфлікту, виражене через іншомовну лексику, може викликати звинувачення в необ'єктивності та упередженості. Тому журналісти мають уникати невиправданих стилістичних контрастів та оцінних перекосів.

Дослідження використання іншомовних слів та виразів у текстах статей про війну передбачає також аналіз їх прагматичного потенціалу. Як зазначає В. В. Желязкова, «іншомовні вкраплення в медіатекстах можуть створювати ефекти новизни, екзотичності, престижності, а також маркувати інтелектуальний рівень та соціальний статус мовця» [10, с. 148].

Водночас, надмірне та невмотивоване використання іншомовних слів та виразів може ускладнювати розуміння тексту та викликати комунікативний дискомфорт у читачів. Як зауважує О. С. Таран, «перенасичення медіатекстів іншомовними елементами є ознакою мовного

снобізму та неповаги до аудиторії» [31, с. 163]. Особливо це стосується вузькоспеціальних термінів, сленгізмів, екзотизмів тощо.

Дослідження використання іншомовних слів та виразів у новинах про війну дозволяє також простежити процеси глобалізації та інтернаціоналізації медіадискурсу. Як зазначає В. В. Лисенко, «домінування англійської мови як *lingua franca* та поширення цифрових технологій сприяють уніфікації лексики медіа в різних країнах» [22, с. 155]. Відповідно, порівняльний аналіз частотності та функцій іншомовних елементів у новинах про війну в Україні та інших країнах може виявити універсальні тенденції розвитку медіалекту.

Перспективним напрямом подальших досліджень може бути вивчення лінгвокультурної специфіки функціонування іншомовних слів та виразів у медіатекстах про війну. Як відзначає О. С. Таран, «іншомовні запозичення відображають національно-специфічні концепти та реалії, а також культурні стереотипи та асоціації» [31, с. 166]. Зокрема, аналіз етимології, семантики та конотацій таких лексем як *jihad*, *kamikaze*, *raid* тощо в новинах про різні війни може висвітлити імпліцитні смисли та оцінки, заковані в медіадискурсі.

Підсумовуючи, можна констатувати, що використання іншомовних слів та виразів у текстах статей про війну є багатоаспектним та неоднозначним явищем. З одного боку, вони збагачують медіадискурс новими поняттями, відтінками значень та стилістичними нюансами, відображають глобалізаційні та інтеграційні процеси в світі. З іншого боку, їх невмотивоване чи надмірне вживання може ускладнювати сприйняття інформації, викривляти реальність, слугувати засобом маніпуляцій та пропаганди.

Отже, аналіз функціонування іншомовних слів та виразів у текстах статей про війну є перспективним напрямом сучасної медіалінгвістики. Він дозволяє простежити вплив екстралінгвальних чинників на розвиток

медіадискурсу, виявити прагматичний потенціал запозичень, оцінити їхню роль у реалізації інформаційної та маніпулятивної функцій ЗМІ. Подальші дослідження в цьому руслі можуть охоплювати зіставний аналіз іншомовних елементів у медіатекстах різних країн та періодів, вивчення їхнього сприйняття аудиторією, розробку рекомендацій щодо їх ефективного та коректного використання журналістами. Це сприятиме підвищенню якості медіапродукту та рівня мовної культури суспільства.

2.1.3 Ономастика та емоційно забарвлена лексика.

Окрему тематичну групу складають слова та вирази, пов'язані з географічними назвами та локаціями. В умовах війни на сході України в онлайн публіцистиці фігурують назви міст, селищ, регіонів, які стали ареною бойових дій. Як зазначає О. А. Стишов, «використання топонімів та географічних маркерів не лише конкретизує місце подій, але й надає їм символічного значення» [30, с. 179]. Наприклад, такі назви як Донецьк, Луганськ, Дебальцеве, Іловайськ тощо стали не просто географічними пунктами, а й символами війни та страждань.

Продовжуючи аналіз та групування слів та виразів по темам і категоріям, варто звернути увагу на лексику, пов'язану з дипломатичними зусиллями та мирними ініціативами. Як зазначає В. В. Лисенко, «в текстах онлайн новин про війну значна увага приділяється не лише воєнним діям, але й спробам врегулювання конфлікту мирним шляхом» [22, с. 113]. Зокрема, зустрічаються такі слова та вирази як *Minsk agreements*, *Norman format* тощо. Вони відображають зусилля міжнародної спільноти та самих сторін конфлікту щодо пошуку компромісу та встановлення миру.

Ще однією особливістю використання лексики у новинах про війну є її динамічність та мінливість. Як відзначає В. В. Лисенко, «в умовах війни лексика новин швидко реагує на зміни в ситуації та появу нових реалій» [22, с. 92]. Відповідно, деякі слова та вирази, які активно вживалися на

початку конфлікту, можуть поступово виходити з ужитку, а натомість з'являтися нові лексичні одиниці. Це вимагає від журналістів та читачів певної лексичної гнучкості та адаптивності.

Використання лексики у новинах про війну також характеризується інтертекстуальністю та активним залученням прецедентних феноменів. Як зауважує Н. О. Мех, «журналісти використовують цитати, алюзії, ремінісценції, які відсилають до відомих текстів, подій, особистостей тощо» [25, с. 147]. Наприклад, в новинах про війну в Україні можна зустріти посилання на твори Тараса Шевченка, історичні події часів Другої світової війни, відомі фільми та книги. Це дозволяє створити додаткові смислові та емоційні конотації, а також апелювати до фонових знань читачів.

Використання лексики у текстах онлайн новин про війну має свої особливості, які відрізняють її від лексики, вживаної в інших тематичних контекстах. Як зазначає О. А. Стишов, «мова новин про війну характеризується підвищеною емоційністю, експресивністю та оцінністю, що відображається у виборі відповідних лексичних одиниць» [30, с. 194]. Це обумовлено як драматичністю та трагізмом самих подій, так і прагненням медіа привернути увагу аудиторії та вплинути на її сприйняття.

Водночас, як зауважує В. В. Желязкова, «надмірне використання оцінної та експресивної лексики може порушувати принципи збалансованості та неупередженості у висвітленні подій» [10, с. 124]. Зокрема, зловживання негативно забарвленими епітетами щодо однієї зі сторін конфлікту може створювати ефект пропаганди та мови ворожнечі. Натомість, зловживання позитивними оцінками може призводити до героїзації та романтизації війни. Тому журналісти мають використовувати оцінну лексику дозовано та виважено, спираючись на факти та аргументи.

Іншою особливістю використання лексики у новинах про війну є емоційно-експресивне забарвлення багатьох слів та виразів. Як зауважує Н. О. Мех, «журналісти вдаються до емоційно-оцінної лексики, щоб передати драматизм ситуації та викликати відповідну реакцію у читачів» [25, с. 141]. Зокрема, в текстах новин можна зустріти такі лексичні одиниці як *tragedy*, *suffering*, *heroism*, *betrayal*, *aggression* тощо. Це дозволяє не лише інформувати, але й формувати певне ставлення до подій та їх учасників.

Важливою категорією слів та виразів у висвітленні війни є емоційно-оцінна лексика. Як зауважує Н. О. Мех, «онлайн ЗМІ вдаються до використання експресивних епітетів, метафор та порівнянь, щоб передати драматизм та трагізм воєнних подій» [25, с. 139]. Наприклад, вирази на кшталт *bloody battles*, *dire consequences*, *heroic resistance* тощо апелюють до емоцій читача та формують певне ставлення до описуваних подій.

Ще однією категорією слів та виразів, характерних для мови онлайн публіцистики про війну, є евфемізми та пом'якшувальні конструкції. Як відзначає В. В. Лисенко, «журналісти вдаються до евфемізації, щоб уникнути надто прямолінійних та шокуючих формулювань» [22, с. 88]. Наприклад, замість слів *murder* чи *death* може використовуватися вираз *loss*. Як зазначає О. А. Стишов, «журналісти вдаються до евфемізації, щоб уникнути надто прямолінійних та шокуючих формулювань» [30, с. 197]. Наприклад, замість слова *murder* можуть використовуватися вирази *liquidation* або *neutralisation*, замість *injury* – *trauma* тощо. З одного боку, це дозволяє дещо знизити емоційну напругу, а з іншого – може призводити до викривлення реальності та замовчування правди. Це дозволяє дещо знизити емоційну напругу та уникнути травматизації аудиторії.

Використання лексики відносно теми війни також характеризується інтенсивним продукуванням евфемізмів. Як відзначає В. В. Лисенко,

«евфемізми дозволяють медіа дистанціюватись від негативних явищ, знизити емоційне напруження, завуалювати небажані смисли» [22, с. 146]. Наприклад, в новинах про війну евфемізми *operations* (замість *murders*), *liquidation* (замість *execution*), *filtration* (замість *torture*) тощо слугують меліоризації військової агресії.

Водночас, в онлайн публіцистиці про війну зустрічаються і дисфемізми – грубі та різкі фрази, які навпаки підсилюють емоційний ефект. Як зауважує Н. О. Мех, «використання дисфемізмів, таких як «окупанти», «терористи», «бандити» тощо, дозволяє журналістам висловити свою оцінку подій та сформуванню негативне ставлення до противника» [25, с. 142]. Як відзначає В. В. Лисенко, «журналісти іноді використовують грубі і зневажливі слова та вирази, щоб дискредитувати противника та підкреслити його негативні якості» [22, с. 89]. Наприклад, в новинах можна зустріти такі лексичні одиниці як *terrorists*, *occupants*, *fascists* тощо. Це дозволяє сформуванню негативний образ ворога, але водночас може сприяти мові ворожнечі та поляризації суспільства. Однак, надмірне вживання дисфемізмів може призводити до мови ворожнечі та поляризації суспільства.

Як зазначає О. В. Дмитрук, «дисфемізми, на відміну від евфемізмів, навпаки, загострюють й увиразнюють негативні аспекти воєнних подій, шокують та дратують аудиторію» [31, с. 152]. Зокрема, вживання лексем *meat* (щодо жертв), *zinc coffins* (щодо загиблих) тощо свідчить про цинізм та дегуманізацію в медіадискурсі про війну.

Ще однією особливістю використання лексики у новинах про війну є її ідеологічна та пропагандистська заангажованість. Як зазначає О. А. Стишов, «в умовах інформаційної війни лексика новин стає інструментом маніпуляції та нав'язування певних поглядів та оцінок» [30, с. 203]. Зокрема, вибір тих чи інших слів та виразів може свідчити про проукраїнську чи проросійську позицію медіа, підтримку чи засудження

певних дій та рішень тощо. Відповідно, критичний аналіз лексики новин є важливою складовою медіаграмотності та протидії пропаганді.

Окрему увагу варто звернути на використання в онлайн публіцистиці про війну ідеологічно забарвленої лексики. Як зауважує Н. О. Мех, «в умовах інформаційної війни журналісти вдаються до слів та виразів, які відображають певну ідеологічну позицію та нав'язують читачам відповідні оцінки та інтерпретації» [25, с. 146]. Наприклад, вживання таких формулювань як *Russian aggression, Ukrainian defenders, separatists* тощо свідчить про проукраїнську позицію медіа.

Дослідження особливостей використання лексики у текстах новин відносно теми війни передбачає також аналіз її аксіологічного потенціалу. Як зазначає О. С. Таран, «вибір тих чи інших лексичних одиниць для номінації та характеристики воєнних подій та їх учасників завжди містить оцінний компонент і здатен формувати ставлення аудиторії» [31, с. 154]. Зокрема, позитивно-оцінна лексика на кшталт *liberation, defenders, volunteers, patriots* тощо сприяє легітимації однієї зі сторін конфлікту, тоді як негативно-оцінні лексеми *invaders, terrorists, mercenaries, traitors* тощо слугують її дискредитації.

Водночас, в онлайн публіцистиці зустрічається і більш нейтральна лексика, яка дозволяє уникнути ідеологічного навантаження. Як зазначає О. А. Стишов, «використання нейтральних слів та виразів, таких як «конфлікт», «протистояння», «сторони» тощо, дозволяє журналістам зберігати об'єктивність та уникати звинувачень в упередженості» [30, с. 187]. Однак, повністю уникнути ідеологічних конотацій в умовах війни практично неможливо.

Ще однією категорією слів та виразів, які зустрічаються в онлайн публіцистиці про війну, є лексика, пов'язана з людськими втратами та стражданнями. Як відзначає В. В. Лисенко, «журналісти вживають такі слова як «жертви», «поранені», «загиблі», «біженці» тощо, щоб показати

людський вимір війни та її трагічні наслідки» [22, с. 94]. Це дозволяє викликати емпатію та співчуття у читачів, а також привернути увагу до гуманітарних проблем.

Окремої уваги заслуговує аналіз маркерів суб'єктності в текстах новин про війну. Як зазначає О. В. Дмитрук, «номінація дійових осіб та учасників подій за допомогою різних лексико-граматичних засобів дозволяє встановити пріоритетність та значущість суб'єктів в медіадискурсі» [8, с. 149]. Зокрема, співвідношення активних та пасивних конструкцій, називання або замовчування імен, використання метонімії на кшталт *Kremlin* тощо є індикаторами розподілу відповідальності та впливовості сторін конфлікту в медіа.

Тематичний та категоріальний аналіз лексики новин про війну також дозволяє виявити табуйовані або евфемізовані поняття. Як відзначає Н. О. Мех, «свідоме уникання або пом'якшення певних слів та виразів в медіа свідчить про їхню травматичність, неоднозначність або ідеологічну незручність» [25, с. 201]. Наприклад, заміна лексеми *war* на *conflict*, *annexation* на *accession*, *murder* на *liquidation* тощо є маркером ціннісної позиції медіа та спробою знизити емоційну напругу в суспільстві.

Окремої уваги заслуговує використання у текстах новин про війну оцінної та експресивної лексики. Як зазначає О. В. Дмитрук, «висвітлення воєнних подій супроводжується вираженням авторської позиції та емоцій через вживання оцінних слів та виразів» [8, с. 122]. Зокрема, в текстах новин можна зустріти такі лексичні одиниці як *heroic*, *dedicated*, *courageous*, *insidious*, *hostile*, *cynical* тощо. Вони дозволяють передати ставлення журналіста до описуваних подій та їх учасників, а також викликати відповідні емоції у читачів.

Окремої уваги заслуговує використання у текстах новин про війну ідеологічно забарвленої лексики. Як зазначає С. А. Матвєєва, «висвітлення воєнних подій стає ареною ідеологічного протистояння, що

відображається у вживанні політично маркованих слів та виразів» [17, с. 214]. Зокрема, в текстах новин можна зустріти такі одиниці як *patriot*, *nationalist*, *separatist*, *terrorist*, *collaborationist*, *fifth column* тощо. Вони відображають політичні погляди та позиції сторін конфлікту, а також нав'язують читачам певні ідеологічні установки.

Водночас, як зауважує О. В. Дмитрук, «надмірне використання ідеологічно забарвленої лексики може порушувати принципи об'єктивності та плюралізму думок у висвітленні подій» [8, с. 125]. Зокрема, вживання ярликів та штампів щодо певних груп людей може призводити до їх стигматизації та дегуманізації. Натомість, використання нейтральних та політично коректних виразів дозволяє уникнути дискримінації та упередженості. Тому журналісти мають ретельно добирати лексичні засоби та уникати ідеологічних маніпуляцій.

Ще однією особливістю використання лексики у новинах про війну є вживання слів та виразів з конотативним значенням. Як відзначає В. В. Лисенко, «у висвітленні воєнних подій важливу роль відіграють не лише денотативні, але й конотативні компоненти значення слів, тобто додаткові смислові відтінки та асоціації» [22, с. 119]. Зокрема, в текстах новин можна зустріти такі лексичні одиниці як «материнська плата» (у значенні батьківщини), «кіборги» (у значенні незламних захисників), «іловайський котел» (у значенні трагічної поразки) тощо. Вони дозволяють створити додаткові смислові пласти та образи, які впливають на сприйняття та інтерпретацію подій читачами.

Проте, як зауважує Н. О. Мех, «використання лексики з конотативним значенням вимагає від журналістів обережності та відповідальності» [25, с. 177]. Адже деякі конотації можуть мати негативний чи образливий характер, особливо щодо певних соціальних чи етнічних груп. Крім того, надмірне захоплення образністю та метафоричністю може відволікати увагу читачів від фактичного змісту

новин. Тому журналісти мають враховувати можливі конотації слів та виразів та використовувати їх доречно й виважено.

Підсумовуючи, можна констатувати, що використання лексики у текстах новин відносно теми війни має свої виразні особливості, які впливають на зміст, стиль та прагматику медіаповідомлень. Серед таких особливостей - вживання військової термінології, евфемізмів та пом'якшувальних виразів, оцінної та експресивної лексики, розмовних та жаргонних одиниць, ідеологічно забарвлених слів та виразів з конотативним значенням. Ці лексичні засоби дозволяють журналістам описувати, інтерпретувати та оцінювати воєнні події, а також впливати на сприйняття та реакцію аудиторії.

Водночас, використання лексики у новинах про війну пов'язане з певними ризиками та викликами. Зокрема, надмірне чи невиправдане вживання спеціальної термінології, евфемізмів, оцінних слів, жаргонізмів чи ідеологічно маркованих одиниць може призводити до викривлення фактів, маніпуляцій свідомістю, мови ворожнечі тощо. Тому журналісти мають дотримуватися балансу між інформативністю, етичністю та доступністю у виборі лексичних засобів.

Отже, аналіз особливостей використання лексики у текстах новин відносно теми війни є важливим для розуміння ролі мови у формуванні медіадискурсу та впливу на громадську думку. Він демонструє, що лексика є не лише засобом номінації та опису, але й потужним інструментом інтерпретації, оцінки та переконання. Відповідно, подальші дослідження в цьому напрямку можуть сприяти підвищенню якості та відповідальності воєнної журналістики, а також розвитку медіаграмотності та критичного мислення суспільства.

2.1.4 Неологізми, жаргонізми.

Окрему категорію слів та виразів складають неологізми та okazіоналізми, які виникають в мові онлайн публіцистики під впливом воєнних подій. Дослідження лексики новин про війну передбачає аналіз неологізмів та okazіоналізмів, які виникають у медіа як реакція на резонансні події. Як відзначає Н. О. Мех, «воєнні неологізми відображають динаміку концептуалізації конфлікту, а також творчий потенціал мовної особистості журналіста» [25, с. 204]. Як зазначає О. А. Стишов, «війна стає каталізатором мовної креативності, породжуючи нові слова та вирази, які відображають реалії та специфіку конфлікту» [30, с. 183]. Наприклад, такі неологізми як *cyborgs*, *avatars* тощо увійшли в медійний дискурс саме завдяки війні на сході України.

Як зауважує Н. О. Мех, «в умовах війни виникає потреба в нових словах та виразах, які б відображали специфічні реалії та явища» [25, с. 144]. Зокрема, в текстах новин про війну в Україні з'явилися такі неологізми як *green man* тощо. Ці лексичні одиниці не лише номінують нові феномени, але й несуть певне емоційно-оцінне навантаження.

Ще однією особливістю використання лексики у новинах про війну є вживання розмовних та жаргонних слів та виразів. Як відзначає Н. О. Мех, «у висвітленні воєнних подій журналісти звертаються до лексики, поширеної у військовому середовищі та серед населення» [25, с. 174]. Зокрема, в текстах новин можна зустріти такі одиниці як *trenches*, *front*, *separatists*, *cyborgs*, *volunteers* тощо. Вони дозволяють передати специфічний колорит та атмосферу подій, а також наблизити текст до живої розмовної мови.

Проте, як зауважує О. А. Стишов, «надмірне використання розмовної та жаргонної лексики може знижувати стилістичний рівень тексту та створювати ефект надмірної фамільярності чи вульгарності» [30, с. 217]. Крім того, деякі жаргонізми можуть мати образливий чи принизливий

характер щодо певних груп людей. Тому журналісти мають використовувати розмовну лексику помірковано та уникати некоректних чи дискримінаційних виразів.

Перспективним напрямком подальших досліджень може бути психолінгвістичний аналіз сприйняття лексики новин про війну аудиторією. Як зазначає О. С. Таран, «вивчення реакцій читачів на певні лексичні стимули дозволяє виявити суб'єктивні смисли, конотації та асоціації, які викликає медіадискурс про війну» [31, с. 157]. Відповідно, ментальне картування оцінної, емоційно-експресивної, образної лексики в свідомості реципієнтів сприятиме глибшому розумінню механізмів впливу новин на громадську думку.

Підсумовуючи, можна констатувати, що аналіз та групування слів та виразів по темах і категоріям дозволяє виявити ключові особливості мови онлайн публіцистики про війну. Серед таких особливостей – використання військової термінології, емоційно-оцінної лексики, географічних маркерів, евфемізмів та дисфемізмів, неологізмів, ідеологічно забарвлених слів тощо. Кожна з цих категорій виконує певні функції – від інформування та опису до оцінки та переконання.

Разом з тим, тематичне та категоріальне групування лексики онлайн публіцистики про війну демонструє і певні виклики та ризики. Зокрема, надмірне використання військової термінології, дисфемізмів чи ідеологічно навантажених слів може призводити до викривлення реальності, мови ворожнечі та пропаганди. Натомість, вживання евфемізмів та нейтральної лексики може знижувати гостроту проблеми та притуплювати критичне сприйняття.

Отже, аналіз та групування слів та виразів по темах і категоріям є важливим інструментом для розуміння особливостей мови онлайн публіцистики про війну. Він дозволяє виявити як інформаційний, так і

маніпулятивний потенціал лексики, а також осмислити роль медіа у формуванні суспільного сприйняття воєнних подій. Подальші дослідження в цьому напрямку можуть поглибити розуміння мовних стратегій та їх впливу на аудиторію в контексті висвітлення війни та конфліктів.

Також аналіз та групування слів та виразів по темах і категоріям дозволяє виявити різноманітні аспекти та виміри війни, які знаходять відображення в текстах онлайн новин. Окрім суто військових та політичних питань, медіа звертають увагу на дипломатичні зусилля, міжнародну підтримку, волонтерський рух, інформаційне протистояння, економічні та екологічні наслідки, історичну пам'ять, релігійний та гендерний контексти тощо. Це свідчить про комплексний та багатовимірний характер війни, яка впливає на всі сфери життя суспільства.

Водночас, тематичне та категоріальне групування лексики онлайн новин про війну демонструє не лише інформаційний, але й ціннісний та ідеологічний потенціал медіа. Зокрема, вибір тих чи інших слів та виразів може відображати позицію та оцінку журналістів щодо певних подій та явищ, а також формувати відповідне ставлення аудиторії. Тому критичний аналіз лексики новин є важливою складовою медіаграмотності та свідомого споживання інформації.

Отже, аналіз та групування слів та виразів по темах і категоріям є важливим інструментом для розуміння мовної картини війни, яка створюється засобами онлайн медіа. Він дозволяє виявити як фактологічний, так і аксіологічний зміст новин, а також осмислити роль журналістики у формуванні суспільного дискурсу щодо війни та миру. Подальші дослідження в цьому напрямку можуть сприяти розвитку критичного мислення та відповідального ставлення до медіа в умовах інформаційних викликів сучасності.

Аналіз та групування слів і виразів по темах і категоріям в текстах

онлайн новин про війну дозволяє також виявити домінантні концепти та цінності, які формують медіадискурс. Як зазначає В. В. Лисенко, «частотність та контекст вживання певних лексичних одиниць відображає ціннісні орієнтири та ідеологічні установки медіа» [22, с. 143]. Зокрема, акцентування таких концептів як *partiotism*, *heroism*, *self-sacrifice* свідчить про націєтворчий наратив, тоді як частотність лексем *death*, *destruction*, *suffering* вказує на гуманістичний та пацифістський дискурс.

Групування лексики за темами та категоріями також дозволяє простежити динаміку медіадискурсу про війну. Як відзначає С. А. Матвеева, «зміна тематичних пріоритетів та ключових слів з часом відображає еволюцію суспільно-політичної ситуації та настроїв аудиторії» [17, с. 238]. Наприклад, перехід від мілітарної до дипломатичної лексики може свідчити про зрушення фокусу медіа від ескалації до врегулювання конфлікту.

Перспективним напрямком подальших досліджень може бути зіставний аналіз тематично-категоріального розподілу лексики в новинах про різні війни та конфлікти. Як зазначає В. В. Желязкова, «порівняння домінантних лексичних угруповань в медіадискурсі про локальні та глобальні, давні та сучасні війни дозволяє виявити інваріантні та специфічні риси їх мовної репрезентації» [10, с. 139]. Це сприятиме глибшому осмисленню ролі медіа у формуванні суспільного сприйняття воєнних подій.

2.2 Стилiстичнi засоби вираження та передачі інформації у текстах новин

Тексти онлайн новин про війну характеризуються використанням різноманітних стилістичних засобів, які дозволяють не лише передавати інформацію, але й впливати на сприйняття та емоції читачів. Як зазначає О. С. Таран, «стилістичні засоби є потужним інструментом журналістики,

який допомагає привернути увагу аудиторії, виділити головне, створити певний настрій та ставлення до подій» [31, с. 115]. Відповідно, аналіз стилістичних особливостей текстів новин про війну дозволяє краще зрозуміти їх комунікативні стратегії та ефекти.

Усі стилістичні засоби із аналізованої лексики було погруповано на три категорії: тропи, фігури мови та смислові засоби.

2.2.1 Тропи.

Одним з найпоширеніших стилістичних засобів у текстах новин про війну є метафора. Як відзначає В. В. Желязкова, «метафора дозволяє концептуалізувати складні та абстрактні явища через більш конкретні та зрозумілі образи, а також надати тексту більшої виразності та емоційності» [10, с. 108]. Зокрема, в текстах новин зустрічаються такі метафори як *battleground*, *hotspot*, *conflict escalation*, *information war* тощо. Вони дозволяють створити яскраві та запам'ятовувані образи, які відображають суть подій.

Ще одним стилістичним засобом, характерним для текстів новин про війну, є епітети. Як зазначає Н. О. Мех, «епітети дозволяють виділити та підкреслити характерні ознаки та властивості предметів, явищ, осіб, а також висловити авторське ставлення до них» [25, с. 156]. Зокрема, в текстах новин вживаються такі епітети як *violent conflict*, *heroic act*, *insidious enemy*, *tragic event*, *steadfast position* тощо. Вони дозволяють створити більш емоційно забарвлені та оцінні описи подій. До прикладу, у реченні 'Early on Wednesday the air force said it had "withstood and repelled a massive attack" by Iranian-designed Shahed drones.' слово *massive* підкреслює масштаб руйнувань завданих саме в цей конкретний випадок [34].

Стилістичним засобом, який зустрічається в текстах новин про війну, є також гіпербола. Як відзначає С. А. Матвеева, «гіпербола дозволяє

перебільшити масштаби, значення або інтенсивність певних явищ, щоб підкреслити їх важливість або драматизм» [23, с. 193]. Наприклад, в текстах новин можна зустріти такі гіперболи як *endless shelling, unheard destruction, record number of victims, unprecedented heroism* тощо. Вони дозволяють створити більш вражаючі та шокуючі описи подій, які привертають увагу читачів.

Іншим стилістичним засобом, який використовується в текстах новин про війну, є літота. Як зауважує О. С. Таран, «літота дозволяє применшити масштаби, значення або інтенсивність певних явищ, щоб створити ефект іронії, сарказму або евфемізму» [31, с. 118]. Зокрема, в текстах новин можна зустріти такі літоти як *small skirmishes, minor concessions, small success* тощо. Вони дозволяють створити більш стримані та завуальовані описи подій, які можуть мати прихований підтекст.

2.2.2 Фігури мови.

Ще одним стилістичним засобом, який використовується в текстах новин про війну, є риторичні запитання. Як відзначає О. В. Дмитрук, «риторичні запитання дозволяють привернути увагу читача, спонукати до роздумів, а також висловити авторську позицію у непрямій формі» [8, с. 111]. Зокрема, в текстах новин можна зустріти такі риторичні запитання як «*Is peace possible in Donbas?*», «*How long will this war last?*», «*Who will be responsible for the crimes committed?*» тощо. Вони дозволяють створити ефект діалогу з читачем та підкреслити важливість порушених проблем.

Стилістичним засобом, характерним для текстів новин про війну, є також використання контрасту та антитези. Як зауважує Н. О. Мех, «контраст та антитеза дозволяють протиставити різні явища, ідеї або образи, щоб підкреслити їх відмінність або конфлікт» [25, с. 159]. Наприклад, в текстах новин можна зустріти такі контрастні пари як *peace - war, good - bad, life - death* тощо. Вони дозволяють створити більш виразні

та драматичні описи подій, які апелюють до базових цінностей та емоцій читачів.

Ще одним стилістичним засобом, який використовується в текстах новин про війну, є градація. Як зазначає С. А. Матвеева, «градація дозволяє розташувати однорідні елементи в порядку зростання або спадання їх значення, інтенсивності або емоційності» [23, с. 196]. Зокрема, в текстах новин можна зустріти такі градаційні ряди як «*wounded, killed, missing*», «*anxiety, indignation, anger*», «*negotiations, ultimatum, war*» тощо. Вони дозволяють створити ефект наростання напруги або драматизму подій.

Продовжуючи аналіз стилістичних засобів вираження та передачі інформації в текстах новин про війну, варто звернути увагу на використання перифразу. Як зазначає В. В. Лисенко, «перифраз дозволяє уникнути тавтології, урізноманітнити виклад, а також передати додаткові смислові та оцінні відтінки» [22, с. 137]. Зокрема, в новинах про російсько-українську війну поширені перифрази на позначення сторін конфлікту (*the aggressor country, the occupying power, an independent republic*), військових дій (*hot phase, active hostilities*), наслідків війни (*humanitarian disaster, infrastructure destruction*) тощо. Вони дозволяють акцентувати певні аспекти подій та виразити ставлення до них.

Водночас, як зауважує О. В. Дмитрук, «використання перифразу може мати і маніпулятивний ефект» [8, с. 143]. Наприклад, евфемістичні перифрази на кшталт *clearing the territory* замість *destruction of the enemy*, *conflict in eastern part of Ukraine* замість *Russian aggression* тощо можуть пом'якшувати негативні явища та притуплювати критичне сприйняття. Натомість, дисфемістичні перифрази типу *Russian mercenaries* замість *local population*, *punitive operation* замість *anti-terrorist operation* тощо здатні загострювати ситуацію та розпалювати ворожнечу. Тому журналісти мають усвідомлювати прагматичний потенціал перифразу та використовувати його виважено.

Окремої уваги заслуговує вживання в новинах про війну стилістичних фігур. Як зазначає Н. О. Мех, «фігури мови дозволяють увиразнити думку, посилити емоційний вплив на читача, а також структурувати текст» [25, с. 198]. Зокрема, в медіаматеріалах про російсько-український конфлікт можна зустріти такі фігури як риторичні запитання («*Will peace come to Ukrainian land?*»), повтори («*War is always pain, pain, pain...*»), антитези («*Heroes don't die - enemies do*»), градації («*First it was Crimea, then Donbas, now - all of Ukraine*») тощо. Вони динамізують виклад, загострюють увагу на ключових моментах, підкреслюють авторську позицію.

Водночас, як зауважує С. А. Матвеева, «зловживання стилістичними фігурами може знижувати інформативність та достовірність тексту» [23, с. 235]. Адже надмірна образність та емоційність здатні відволікати від фактів та аргументів, апелювати до почуттів та стереотипів аудиторії. Особливо це стосується маніпулятивних фігур на кшталт еротем (удаваних питань), гіпофор (навідних запитань з наперед заданими відповідями), хіазмів (перехресного повторення слів) тощо. Вони можуть підштовхувати читачів до бажаних висновків та обмежувати простір для критичного мислення. Тому журналісти мають використовувати стилістичні фігури функціонально - для оптимізації комунікативного впливу, а не для риторичних маніпуляцій.

2.2.3 Сміслові засоби.

Іншим поширеним стилістичним засобом у текстах новин про війну є порівняння. Як зауважує О. В. Дмитрук, «порівняння дозволяють встановити зв'язок між різними явищами, підкреслити їх схожість або відмінність, а також надати тексту більшої образності та емоційності» [8, с. 108]. Наприклад, в текстах новин можна зустріти такі порівняння як «*ruined city resembles an apocalyptic landscape*», «*soldiers fought like lions*»

тощо. Вони дозволяють створити більш виразні описи подій. Так у реченні «The F-16s won't necessarily turn the tide of the war, but they will have a significant impact in attacks on the ground and in the air» вираз *tide of the war* використовується на позначення переломного моменту [35].

Стилістичним засобом, характерним для текстів новин про війну, є також іронія та сарказм. Як зазначає В. В. Желязкова, «іронія та сарказм дозволяють висловити критичне або скептичне ставлення до певних явищ, осіб або подій, а також створити ефект комічного або абсурдного» [10, с. 111]. Наприклад, в текстах новин можна зустріти такі іронічні або саркастичні вирази як *peacekeeping operation, fraternal people, liberators, a gift from neighbors* тощо. Вони дозволяють висловити авторську позицію та оцінку подій у завуальованій та дотепній формі.

Ще одним стилістичним засобом, який активно застосовується в новинах про війну, є алюзія. Як відзначає С. А. Матвеева, «алюзія дозволяє встановити асоціативні зв'язки між описуваними подіями та іншими фактами, текстами, особами тощо» [23, с. 232]. Зокрема, в текстах про війну в Україні зустрічаються алюзії на історичні події (Друга світова війна, війна в Афганістані), відомі твори (роман «1984» Дж. Орвела, фільм «Апокаліпсис сьогодні»), знакові постаті (Степан Бандера, Шарль де Голль) тощо. Вони дозволяють увиразнити виклад, апелювати до фонових знань читачів, створювати додаткові смисли.

Проте, як зауважує Н. О. Мех, «ефективність алюзії залежить від її впізнаваності та доречності» [25, с. 195]. Адже не всі читачі можуть розпізнати та декодувати алюзивні елементи, особливо молодь або іноземці. Тому невдалі або малозрозумілі алюзії можуть залишитися поза увагою аудиторії або викликати неадекватну інтерпретацію. Крім того, надмірне захоплення алюзіями може перетворити текст на нагромадження беззмістовних цитат та посилань. Тому журналісти мають дозовано та функціонально використовувати цей стилістичний засіб.

Окремої уваги заслуговує вживання в новинах про війну фразеологізмів. Як зазначає О. С. Таран, «фразеологізми надають медіатекстам образності, емоційності та національного колориту» [31, с. 148]. Зокрема, в текстах про російсько-український конфлікт можна зустріти такі фразеологізми як *hybrid war*, *domino effect*, *muscle game*, *fifth column*, *green man* тощо. Вони влучно та лаконічно характеризують події та їхніх учасників, апелюють до світогляду та цінностей аудиторії.

Водночас, як зауважує Б. О. Коваленко, «фразеологізми можуть слугувати і засобом стереотипізації та маніпуляції» [17, с. 98]. Адже вони здебільшого несуть оцінний компонент та нав'язують певне бачення ситуації. Наприклад, вислови на кшталт *people of Bandera*, *punishers* тощо щодо української сторони трансюють проросійські наративи. А фразеологізми типу *separatists*, *terrorists*, *traitors* тощо щодо самопроголошених республік мають проукраїнське спрямування. Тому некритичне тиражування ідеологічно заряджених кліше може підривати об'єктивність та неупередженість викладу.

Ще одним стилістичним засобом, характерним для новин про війну, є використання прецедентних феноменів. Як відзначає В. В. Желязкова, «апеляція до відомих висловів, текстів, подій, осіб тощо дозволяє актуалізувати культурну пам'ять та створювати нові смисли» [10, с. 136]. Зокрема, в новинах про війну в Україні можуть зустрічатися цитати з історичні аналогії (*The Munich conspiracy*, *the Crimean War*) тощо. Вони слугують інтертекстуальними маркерами, які пов'язують сучасні події з попереднім культурним досвідом.

Проте, як зауважує О. В. Дмитрук, «використання прецедентних феноменів вимагає від журналістів обережності та відповідальності» [8 с. 146]. По-перше, надто часте звернення до одних і тих самих прецедентів може призвести до їх семантичного спустошення та перетворення на штампи. По-друге, деякі прецедентні феномени, особливо з радянського

минулого, можуть викликати неоднозначні реакції в різних сегментів аудиторії. По-третє, невдалі трансформації чи контамінації прецедентних висловів здатні спотворювати їхній зміст та викликати комунікативні невдачі. Тому журналісти мають зважати на зрозумілість, доречність та коректність використання прецедентних феноменів.

Ще одним стилістичним засобом, який застосовується в новинах про війну, є використання інтертекстуальності. Як відзначає О. С. Таран, «інтертекстуальність дозволяє розширити смисловий простір медіатексту, залучити до нього інші тексти та дискурси» [31, с. 151]. Зокрема, в новинах про російсько-українську війну можуть зустрічатися цитати з художніх творів (роман «Прощавай, зброе!» Е. Хемінгуея), документальних джерел (резолуції ООН, Мінські угоди), публіцистичних виступів (промови президентів, заяви політиків) тощо. Вони дозволяють створити багатоголосся та діалогічність тексту, підкріпити авторські тези авторитетними аргументами, простежити інтердискурсивні зв'язки.

Проте, як зауважує В. В. Лисенко, «інтертекстуальність може використовуватися і для маніпулятивних цілей» [22, с. 140]. Наприклад, вибіркоче цитування, вирване з контексту, здатне викривляти зміст першоджерела та дезінформувати аудиторію. Некоректні алюзії та ремінісценції можуть призводити до зміщення смислових акцентів та нав'язування хибних аналогій. А пародійні та іронічні інтертекстуальні вкраплення можуть слугувати для дискредитації опонентів та їхніх поглядів. Тому журналісти мають відповідально та етично підходити до використання інтертекстуальності в медіатекстах.

Дослідження стилістичних засобів вираження та передачі інформації в текстах новин про війну також передбачає аналіз їх сугестивного потенціалу. Як зазначає С. А. Матвеева, «стилістичні фігури та тропи здатні впливати не лише на свідомість, але й на підсвідомість аудиторії, створюючи певний емоційний фон та навіюючи потрібні смисли» [23, с.

247]. Зокрема, метафори, порівняння, епітети, гіперболи, літоти тощо можуть драматизувати або естетизувати війну, героїзувати або демонізувати її учасників, моделювати сценарії розвитку подій.

Окремої уваги заслуговує дослідження архетипних образів та символів, які актуалізуються в медіатекстах про війну за допомогою стилістичних засобів. Як відзначає В. В. Желязкова, «апеляція до універсальних структур колективного несвідомого дозволяє журналістам впливати на глибинні шари психіки аудиторії та транслювати певні ідеологічні меседжі» [10, с. 151]. Наприклад, метафоричні проєкції архетипів Героя, Ворога, Жертви, Зрадника, Матері тощо на учасників російсько-української війни в новинах формують специфічну міфологію конфлікту.

Використання стилістичних засобів у новинах про війну також має ціннісно-етичний вимір. Як зазначає Н. О. Мех, «експресивно-образні елементи медіатекстів здатні не лише привертати увагу та посилювати переконливість інформації, але й викликати певні світоглядні рефлексії та моральні переживання в аудиторії» [25, с. 213]. Відповідно, гуманістичний або мілітаристський пафос метафор, іронічний або саркастичний тон алюзій, трагічний або комічний модус метонімії тощо є маркерами ціннісної позиції медіа щодо війни.

Дослідження стилістичних параметрів новин про війну дозволяє також простежити тенденції аксіологічної поляризації медіадискурсу. Як відзначає О. В. Дмитрук, «в умовах інформаційного протистояння медіа вдаються до контрастних та однозначних образів, які не залишають місця для нюансів та напівтонів» [8, с. 158]. Зокрема, антитетичні метафори на кшталт *light* і *dark*, *good* і *evil*, *truth* і *lie* тощо щодо сторін російсько-українського конфлікту створюють ефект чорно-білої картини світу.

Підсумовуючи, можна констатувати, що тексти онлайн новин про війну характеризуються активним використанням різноманітних стилістичних засобів, які виконують важливі функції - від інформування та опису до оцінки та впливу на аудиторію. Серед найбільш характерних стилістичних засобів можна виділити метафори, порівняння, епітети, гіперболи, літоти, іронію та сарказм, риторичні запитання, контраст та антитезу, градацію тощо. Вони дозволяють зробити тексти більш виразними, емоційними та запам'ятовуваними, а також передати авторську позицію та оцінку подій.

Водночас, використання стилістичних засобів у текстах новин про війну потребує особливої відповідальності та етичності з боку журналістів. Надмірне або невиправдане використання деяких стилістичних прийомів може призводити до викривлення фактів, маніпуляції емоціями та пропаганди. Тому журналісти мають дотримуватися балансу між виразністю та об'єктивністю, а також між творчістю та відповідальністю перед аудиторією.

Отже, аналіз стилістичних засобів вираження та передачі інформації у текстах новин про війну є важливим для розуміння їх комунікативної специфіки та ефективності. Він демонструє, що стилістика відіграє не менш важливу роль у формуванні змісту та впливу новин, ніж факти та аргументи. Відповідно, подальші дослідження в цьому напрямку можуть сприяти розвитку якісної та відповідальної журналістики, а також підвищенню медіаграмотності суспільства.

Перспективним напрямком подальших досліджень може бути риторичний аналіз стилістичних засобів у новинах про війну. Як зазначає В. В. Лисенко, «риторичний підхід дозволяє виявити комунікативні стратегії та тактики аргументації, переконання, спонукання тощо, які реалізуються за допомогою тропів та фігур» [22, с. 158]. Зокрема, порівняння функцій метафор, аналогій, риторичних запитань, паралелізмів

тощо в текстах новин та публічних виступах політиків, експертів, громадських діячів щодо війни може висвітлити спільні та відмінні патерни мовленнєвого впливу.

Підсумовуючи, можна констатувати, що стилістичні засоби вираження та передачі інформації в новинах про війну відзначаються різноманітністю та багатофункціональністю. Вони охоплюють як традиційні тропи та фігури (метафора, порівняння, епітет, гіпербола, іронія, риторичні запитання, градація тощо), так і більш специфічні прийоми (перифраз, алюзія, фразеологізми, прецедентні феномени, інтертекстуальність). Ці засоби дозволяють оптимізувати інформаційний та прагматичний вплив на аудиторію, зробити виклад яскравим, динамічним та резонансним.

Водночас, стилістична палітра медіаматеріалів про війну може містити і маніпулятивні елементи. Евфемістичні та дисфемістичні перифрази, ідеологічно марковані фразеологізми, тенденційно дібрані цитати, пародійні алюзії тощо здатні викривляти реальність, нав'язувати аудиторії певні погляди та оцінки. Тому журналісти мають усвідомлювати свою відповідальність за використання стилістичних ресурсів мови та дотримуватися балансу між виразністю та об'єктивністю, експресивністю та інформативністю, впливовістю та достовірністю.

Отже, аналіз стилістичних засобів вираження та передачі інформації в медіатекстах про збройні конфлікти є актуальним та перспективним напрямом сучасної медіалінгвістики. Він дозволяє виявити як творчий потенціал, так і деструктивні тенденції мовного оформлення новин, оцінити їх крізь призму журналістських стандартів та суспільних цінностей. Подальші дослідження в цьому руслі можуть охоплювати порівняльний аналіз стилістики медіатекстів різних країн та видань, психолінгвістичні експерименти щодо сприйняття стилістичних засобів аудиторією, розробку критеріїв стилістичної досконалості та коректності

журналістських матеріалів тощо. Це сприятиме підвищенню мовної культури медіа та виробленню ефективних комунікативних стратегій в умовах інформаційних викликів сьогодення.

2.3 Зв'язок лексичних одиниць, використаних у новинах з подіями в Україні

Лексичні одиниці, які використовуються в онлайн новинах про війну в Україні, мають тісний зв'язок з реальними подіями та процесами, що відбуваються в країні. Як зазначає В. В. Желязкова, «мова медіа не лише відображає дійсність, але й певною мірою конструює її, акцентуючи увагу на одних аспектах та замовчуючи інші» [10, с. 92]. Відповідно, аналіз зв'язку лексики новин з подіями в Україні дозволяє краще зрозуміти, як медіа формують порядок денний та впливають на суспільну думку.

Одним з ключових аспектів, який простежується в лексиці онлайн новин про війну в Україні, є відображення динаміки та інтенсивності бойових дій. Як відзначає О. І. Мацько, «залежно від фази конфлікту та гостроти ситуації на фронті, медіа використовують різні лексичні одиниці – від нейтральних до емоційно-експресивних» [24, с. 147]. Наприклад, в періоди загострення бойових дій частіше зустрічаються такі слова як *escalation, shelling, offensive, counterattack* тощо, тоді як в періоди відносного затишшя можуть вживатися більш нейтральні фрази на кшталт *positional war, trench confrontation* тощо.

Іншим важливим аспектом, який знаходить відображення в лексиці онлайн новин, є вплив війни на цивільне населення та інфраструктуру. Як зауважує Г. В. Прищепка, «медіа використовують слова та вирази, які підкреслюють руйнівні наслідки бойових дій для мирних жителів та об'єктів цивільної інфраструктури» [27, с. 205]. Зокрема, в новинах фігурують такі лексичні одиниці як *destroyed houses, damaged schools and hospitals, humanitarian disaster, internally displaced persons* тощо. «А

military academy and a nearby hospital were hit» (3 стаття). Це дозволяє привернути увагу до страждань цивільного населення та необхідності допомоги постраждалим.

Ще одним аспектом, який простежується в лексиці онлайн новин про війну в Україні, є відображення політичних та дипломатичних процесів, пов'язаних з конфліктом. Як зазначає В. В. Желязкова, «медіа використовують специфічну лексику для опису переговорів, заяв, домовленостей та інших подій, які стосуються врегулювання конфлікту на політичному рівні» [10, с. 95]. Наприклад, в новинах зустрічаються такі слова та вирази як *Norman format*, *Minsk agreements*, *disbandment of troops*, *special status* тощо. Це дозволяє читачам орієнтуватися в складних політичних процесах та розуміти позиції сторін.

Лексика онлайн новин про війну в Україні також відображає роль та участь міжнародних акторів у конфлікті. Як відзначає О. І. Мацько, «медіа використовують слова та вирази, які підкреслюють позиції та дії інших держав та міжнародних організацій щодо війни в Україні» [24, с. 150]. Зокрема, в новинах можна зустріти такі лексичні одиниці як *sanctions against Russia*, *OSCE monitoring mission*, *lethal weapons from the US*, *humanitarian aid from the EU* тощо. «Russia has accused Nato and the US of "provoking a new level of tension" after the US and Germany became the latest allies to let Ukraine's military use Western-supplied weapons to strike targets inside Russia» [45]. Це дозволяє показати, що конфлікт в Україні має міжнародний вимір та наслідки.

Ще одним аспектом, який знаходить відображення в лексиці онлайн новин, є вплив війни на економіку та соціальну сферу України. Як зауважує Г. В. Прищеп, «медіа вживають слова та вирази, які описують економічні труднощі, спричинені конфліктом, та їх вплив на життя людей» [27, с. 208]. Наприклад, в новинах можна зустріти такі лексичні одиниці як *fall in GDP*, *devaluation of the hryvnia*, *rising prices*, *unemployment*, *civil*

victims, social tension тощо. «He added that one civilian had been wounded as a direct result of a drone attack in the urban Shebekinsky district» [43]. Це дозволяє показати, що війна має не лише військовий, але й економічний та соціальний виміри.

Лексика онлайн новин про війну в Україні також відображає інформаційне протистояння та пропаганду, які супроводжують конфлікт. Як зазначає В. В. Желязкова, «медіа використовують слова та вирази, які викривають маніпулятивні технології та фейки, поширювані сторонами конфлікту» [10, с. 98]. Зокрема, в новинах можна зустріти такі лексичні одиниці як *Kremlin propaganda, informational aggression, bots and trolls, fakes' refutation* тощо. Це дозволяє підвищити медіаграмотність аудиторії та сформувавши критичне ставлення до інформації.

Ще одним аспектом, який простежується в лексиці онлайн новин про війну в Україні, є відображення індивідуальних та колективних історій, пов'язаних з конфліктом. Як відзначає О. І. Мацько, «медіа використовують слова та вирази, які передають людські емоції, переживання та долі в контексті війни» [24, с. 153]. Наприклад, в новинах можна зустріти такі лексичні одиниці як *stories of veterans, fate of war immigrants, witnesses' testimony, volunteer movement* тощо. Це дозволяє персоналізувати війну та показати її вплив на конкретних людей.

Лексика онлайн новин про війну в Україні також відображає процеси національної консолідації та формування ідентичності, які відбуваються на тлі конфлікту. Як зауважує Г. В. Прищепка, «медіа вживають слова та вирази, які підкреслюють єдність українського народу перед загрозою агресії та важливість збереження суверенітету» [27, с. 211]. Зокрема, в новинах можна зустріти такі лексичні одиниці як *united country, a fighting nation, patriotism, indomitable spirit* тощо. Це дозволяє сформувавши почуття національної гордості та згуртованості.

Ще одним аспектом, який знаходить відображення в лексиці онлайн новин, є вшанування пам'яті загиблих та підтримка постраждалих внаслідок війни. Як зазначає В. В. Желязкова, «медіа використовують слова та вирази, які виражають скорботу, співчуття та солідарність з тими, хто втратив близьких або постраждав від конфлікту» [10, с. 101]. Наприклад, в новинах можна зустріти такі лексичні одиниці як *fallen heroes*, *eternal memory*, *psychological rehabilitation*, *social adaptation* тощо. Це дозволяє підкреслити людяність та емпатію в умовах війни.

Підсумовуючи, можна констатувати, що лексичні одиниці, використані в онлайн новинах про війну в Україні, мають тісний зв'язок з реальними подіями та процесами, що відбуваються в країні. Вони відображають різні аспекти конфлікту – від динаміки бойових дій та їх наслідків для цивільного населення до політичних, економічних, інформаційних та соціокультурних вимірів війни. Водночас, лексика новин не лише описує дійсність, але й певною мірою формує її сприйняття аудиторією.

Відповідно, аналіз зв'язку лексичних одиниць, використаних у новинах, з подіями в Україні дозволяє краще зрозуміти, як медіа конструюють образ війни та впливають на суспільну думку. Він демонструє, що мова є потужним інструментом не лише інформування, але й переконання та маніпуляції. Тому критичне осмислення лексики новин та її зв'язку з реальністю є важливою складовою медіаграмотності та свідомого споживання інформації.

Разом з тим, зв'язок лексичних одиниць з подіями в Україні не є односпрямованим. Як зауважує О. І. Мацько, «мова медіа не лише відображає реальність, але й певною мірою впливає на неї, формуючи порядок денний та визначаючи суспільно важливі теми» [24, с. 156]. Відповідно, лексика новин може не лише описувати події, але й спонукати

до певних дій та рішень - як на рівні індивідуальної поведінки, так і на рівні політики та дипломатії.

Отже, аналіз зв'язку лексичних одиниць, використаних у новинах, з подіями в Україні є важливим напрямком досліджень у галузі медіалінгвістики та комунікативістики. Він дозволяє розкрити механізми взаємовпливу мови та реальності в контексті висвітлення війни та інших суспільно значущих подій. Подальші дослідження в цьому напрямку можуть поглибити розуміння ролі медіа у формуванні суспільної думки та стимулювати розвиток відповідальної та етичної журналістики.

Продовжуючи аналіз зв'язку лексичних одиниць, використаних у новинах, з подіями в Україні, варто звернути увагу на роль метафор у концептуалізації війни. Як зазначає О. С. Таран, «метафори є потужним засобом осмислення та репрезентації складних явищ, зокрема війни, в медіадискурсі» [31, с. 127]. Зокрема, в текстах новин зустрічаються метафори війни як стихійного лиха (*fire tornado, a storm in the desert*), подорожі (*the way to victory, halfway to peace*), гри (*muscle game, all-in*) тощо. Вони дозволяють передати масштаб, інтенсивність та непередбачуваність воєнних подій, а також задають певні фрейми інтерпретації.

Водночас, як зауважує В. В. Желязкова, «метафори війни можуть мати не лише пояснювальний, але й маніпулятивний потенціал» [10, с. 127]. Наприклад, використання метафор війни як хвороби (*cancerous tumor of separatism, metastases of terrorism*) може виправдовувати застосування сили як єдиного «лікування». Натомість, метафори війни як спорту (*competition for territory, arms race*) можуть легітимізувати агресію як «чесну гру». Тому журналісти мають усвідомлювати прагматичний ефект метафор та використовувати їх відповідально.

Ще одним важливим аспектом зв'язку лексики новин з подіями в Україні є використання прецедентних феноменів. Як відзначає Н. О. Мех,

«апеляція до відомих текстів, висловлювань, імен, ситуацій тощо дозволяє актуалізувати певні фонові знання та асоціації читачів» [25, с. 180]. Зокрема, в текстах новин про війну в Україні згадуються такі прецедентні феномени як *Minsk agreements*, *Budapest Memorandum*, *annexation of Crimea*, *Plovaisk boiler*, *cyborgs* тощо. Вони слугують своєрідними 'ярликами» для позначення певних подій та явищ, а також активують у свідомості читачів пов'язані з ними смисли та емоції.

Проте, як зауважує О. В. Дмитрук, «використання прецедентних феноменів у новинах про війну може мати і негативні наслідки» [8, с. 128]. По-перше, надмірна експлуатація одних і тих самих прецедентів може призводити до їх семантичного спустошення та перетворення на кліше. По-друге, деякі прецеденти можуть бути незрозумілими або невідомими частині аудиторії, особливо молоді чи іноземцям. По-третє, прецеденти можуть нав'язувати читачам певні стереотипні уявлення та оцінки, які не завжди відповідають реальності. Тому журналісти мають використовувати прецедентні феномени доречно та пояснювати їх значення за потреби.

Окремої уваги заслуговує зв'язок лексики новин про війну в Україні з дискурсом пам'яті та ідентичності. Як зазначає С. А. Матвєєва, «мова медіа не лише відображає, але й конструює колективні уявлення про минуле та теперішнє, своїх та чужих» [17, с. 217]. Зокрема, в текстах новин актуалізуються такі історичні події та постаті як Київська Русь, козаччина, УНР, ОУН-УПА, Голодомор, Друга світова війна, дисиденти тощо. Вони слугують символічними ресурсами для легітимації боротьби за незалежність України, а також для ствердження її європейської ідентичності на протигагу «російському світу».

Водночас, як зауважує О. С. Таран, «апеляція до історичної пам'яті в новинах про війну може бути вибірковою та тенденційною» [31, с. 130]. Наприклад, акцентування уваги на героїзмі УПА може супроводжуватися замовчуванням її співпраці з нацистами, а згадки про Голодомор –

применшенням масштабів сталінських репресій в інших регіонах СРСР. Крім того, надмірна експлуатація історичних травм та образ може призводити до ескалації конфлікту та ненависті. Тому журналісти мають висвітлювати історичні події максимально об'єктивно та уникати їх інструменталізації.

Окремої уваги заслуговує зв'язок лексики новин про війну в Україні з дискурсом постправди та фейків. Як зазначає О. В. Дмитрук, «в умовах інформаційної агресії та пропаганди мова медіа стає інструментом викривлення реальності та маніпуляцій» [8, с. 131]. Зокрема, в текстах новин можна зустріти такі маркери постправди як *alternative facts*, *experts say*, *sources state*, *probably*, *possibly* тощо. Вони дозволяють легітимізувати недостовірну інформацію, а також уникнути відповідальності за її поширення.

Водночас, як зауважує С. А. Матвеева, «протидія постправді та фейкам у новинах про війну вимагає не лише фактчекінгу, але й уважності до мови» [17, с. 220]. Журналісти мають уникати маніпулятивних мовних прийомів, таких як евфемізація, гіперболізація, тенденційне цитування тощо. Натомість, варто віддавати перевагу нейтральним та однозначним формулюванням, наводити першоджерела інформації, розрізняти факти та судження. Це дозволить підвищити довіру аудиторії до медіа та зменшити вплив пропаганди.

Ще одним важливим аспектом зв'язку лексики новин з подіями в Україні є використання гендерно чутливої мови. Як відзначає О. С. Таран, «війна по-різному впливає на життя жінок і чоловіків, тому медіа мають враховувати гендерні особливості при висвітленні подій» [31, с. 133]. Зокрема, в текстах новин варто використовувати фемінітиви для позначення жінок-військових, уникати стереотипних уявлень про розподіл гендерних ролей, звертати увагу на проблеми жінок-переселенок,

матерів-одиначок, жертв насильства тощо. Це дозволить зробити медіадискурс більш інклюзивним та недискримінаційним.

Проте, як зауважує В. В. Желязкова, «використання гендерно чутливої мови в новинах про війну може зіштовхуватися з певними викликами» [10, с. 130]. По-перше, деякі фемінітиви можуть сприйматися як неологізми та викликати несприйняття у консервативної частини аудиторії. По-друге, надмірна увага до гендерної проблематики може відволікати від інших важливих аспектів війни. Тому журналісти мають знаходити баланс між гендерною чутливістю та загальним фокусом новин.

Підсумовуючи, можна констатувати, що зв'язок лексичних одиниць, використаних у новинах, з подіями в Україні є багатоаспектним та різнорівневим. Він охоплює як концептуальні (метафори, прецедентні феномени), так і дискурсивні (апеляції до пам'яті, постправа) та соціолінгвістичні (регіоналізми, гендерна чутливість) виміри. При цьому мова новин не лише відображає, але й конструює реальність війни, нав'язуючи аудиторії певні фрейми інтерпретацій та оцінок.

Відповідно, журналісти мають усвідомлювати свою відповідальність за використання мови в новинах про війну. Це передбачає критичну рефлексію над прагматичними ефектами лексичних одиниць, уникнення маніпулятивних прийомів, дотримання балансу думок та неупередженості. Водночас, мова новин має бути зрозумілою, виразною та резонансною, щоб ефективно доносити інформацію та впливати на громадську думку.

Отже, аналіз зв'язку лексичних одиниць, використаних у новинах, з подіями в Україні є перспективним напрямком медіалінгвістичних досліджень. Він дозволяє виявити як лінгвальні, так і екстралінгвальні чинники формування медіадискурсу війни, а також оцінити його вплив на суспільство. Подальші розвідки в цьому напрямку можуть сприяти підвищенню якості та соціальної відповідальності воєнної журналістики, а також розвитку медіаграмотності громадян.

Дослідження зв'язку лексичних одиниць, використаних у новинах, з подіями в Україні передбачає також аналіз маніпулятивного потенціалу мови. Як зазначає В. В. Желязкова, «вибір певних слів та виразів для репрезентації воєнних подій може бути інструментом маніпуляції свідомістю аудиторії та нав'язування їй потрібних смислів та оцінок» [10, с. 142]. Зокрема, номінація учасників конфлікту як *rebels, insurgents, illegal armed formations* тощо є маркером проросійської позиції медіа, тоді як лексеми *occupiers, aggressors, terrorists* тощо відображають проукраїнську точку зору.

Зв'язок лексики новин з подіями в Україні також виявляється в ідеологічно та політично забарвлених кліше та штампах. Як відзначає Н. О. Мех, «некритичне тиражування стереотипних виразів у медіадискурсі про війну може консервувати міфи та упередження масової свідомості» [25, с. 207]. Наприклад, кліше *fratricidal war, civil conflict, Ukrainian crisis* тощо нав'язують проросійську інтерпретацію подій, а вислови *European choice, civilizational split, genetic slaves* тощо апелюють до цивілізаційних та біологічних стереотипів.

Окремої уваги заслуговує аналіз мілітарної лексики в контексті висвітлення не військових подій в Україні. Як зазначає О. С. Таран, «вживання військової термінології щодо мирних сфер життя (політики, економіки, культури тощо) може створювати ефект мілітаризації суспільної свідомості та легітимізувати насильство» [31, с. 160]. Зокрема, метафоричне проєктування лексем *front, battle, mobilisation, capitulation* тощо на опис виборчих кампаній, реформ, протестів тощо свідчить про конфронтаційний та агресивний медіадискурс.

Дослідження зв'язку лексики новин з подіями в Україні також передбачає вивчення мовних засобів делегітимізації та дегуманізації супротивника. Як відзначає В. В. Лисенко, «вживання зневажливих,

образливих, дискримінаційних номінацій та характеристик щодо ворога є поширеним прийомом інформаційної війни» [22, с. 149].

Перспективним напрямком подальших досліджень може бути фреймовий аналіз лексичних репрезентацій війни в новинах. Як зазначає В. В. Желязкова, «фреймовий підхід дозволяє виявити стійкі структури представлення знань та досвіду про воєнні події, а також способи їх мовної об'єктивації в медіадискурсі» [10, с. 145]. Зокрема, порівняння фреймів *fratricidal war, fight with terrorism, civil confrontation, russian aggression* тощо, які конструюються в новинах різних медіа, сприятиме розумінню множинності інтерпретацій подій в Україні.

РОЗДІЛ 3.

СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ ОНЛАЙН НОВИН ПРО ВІЙНУ

3.1 Морфологічні риси притаманні вибірці новин

Морфологічні та синтаксичні особливості текстів новин про війну відіграють важливу роль у формуванні їх змісту та впливу на аудиторію. Як зазначає С. А. Матвеева, «граматичні засоби дозволяють структурувати інформацію, розставляти смислові акценти та створювати певний стилістичний ефект» [23, с. 178]. Відповідно, аналіз морфологічних та синтаксичних рис, притаманних вибірці новин про війну, дозволяє краще зрозуміти їх мовну специфіку та комунікативні стратегії.

Однією з ключових морфологічних рис новин про війну є переважання іменників та дієслів над іншими частинами мови. Як відзначає О. В. Дмитрук, «висока частотність вживання іменників дозволяє точно та лаконічно називати предмети, явища та поняття, а дієслів - динамічно описувати події та процеси» [8, с. 93]. Зокрема, в текстах новин зустрічаються такі іменники як *war, army, weapon, truce* тощо, а також дієслова *attack, shell, defend, evacuate* тощо. Це створює ефект інформаційної насиченості та дієвості.

Іншою морфологічною рисою новин про війну є активне вживання абстрактних іменників. Як зауважує В. В. Лисенко, «абстрактні іменники дозволяють узагальнювати та концептуалізувати складні явища та процеси, надаючи їм певного символічного значення» [22, с. 95]. Наприклад, в текстах новин зустрічаються такі абстрактні іменники як *peace, freedom, patriotism, betrayal, aggression* тощо. Це дозволяє апелювати до цінностей та емоцій аудиторії, а також формувати певне ставлення до подій.

Ще однією морфологічною рисою новин про війну є вживання різних видо-часових форм дієслів. Як зазначає С. А. Матвєєва, «використання дієслів у різних часових формах дозволяє створювати ефект динаміки та розгортання подій у часі» [23, с. 181]. Зокрема, в текстах новин зустрічаються дієслова у минулому часі для опису вже завершених подій, у теперішньому - для створення ефекту присутності та актуальності, а у майбутньому - для прогнозування та попередження. Це дозволяє маніпулювати сприйняттям часових меж та створювати відчуття причетності читачів до подій.

Морфологічною рисою новин про війну є також активне вживання дієприкметників та дієприслівників. Як відзначає О. В. Дмитрук, «дієприкметники та дієприслівники дозволяють ущільнювати інформацію, створювати додаткові смислові зв'язки та надавати опису більшої виразності» [8, с. 96]. Наприклад, в текстах новин можна зустріти такі конструкції як *destroyed house, wounded soldier, freed the town, coming back from the frontline* тощо. Це дозволяє передавати складні обставини та характеристики подій в лаконічній формі.

Ще однією морфологічною рисою новин про війну є вживання пасивних конструкцій та безособових речень. Як відзначає О. В. Дмитрук, «пасивні конструкції дозволяють акцентувати увагу на об'єкті дії, а безособові речення - на самій дії або стані, без вказівки на суб'єкт» [8, с. 102]. Наприклад, в текстах новин можна зустріти такі конструкції як *'The town was freed from the occupants.'*, *'Dozens of houses were destroyed as a result of attach.'*, *'There is information about civil victims.'* тощо. Це дозволяє маніпулювати фокусом уваги та приховувати або виділяти певні аспекти подій.

Ще однією морфологічною рисою новин про війну є вживання числівників. Як відзначає О. В. Дмитрук, «числівники допомагають надати тексту фактологічності, точності та переконливості» [8, с. 134].

Зокрема, в новинах наводяться дані про кількість жертв, поранених, переселенців, зруйнованих об'єктів, а також про військові та фінансові показники сторін. Використання точних числових даних замість приблизних формулювань дозволяє підкреслити масштаб та інтенсивність подій.

Водночас, як зауважує В. В. Лисенко, «оперування числівниками в новинах про війну може мати і маніпулятивний ефект» [22, с. 125]. По-перше, деякі числові дані можуть бути неточними, неповними або недостовірними через брак інформації чи пропаганду. По-друге, вибіркоче наведення одних показників та замовчування інших може створювати викривлену картину подій. Тому журналісти мають перевіряти числову інформацію та подавати її в контексті.

Окремої уваги заслуговує використання у новинах про війну дієслівних форм на позначення модальності та евіденційності. Як зазначає Н. О. Мех, «модальні дієслова та конструкції дозволяють передати ставлення мовця до змісту висловлювання, а евіденційні форми - вказати на джерело інформації» [25, с. 186]. Зокрема, використання дієслів *have to*, *must*, *can* у значенні необхідності чи можливості дії може підкреслювати невідворотність чи ймовірність певних подій. Натомість, вживання конструкцій *according to the data*, *seem to* тощо дозволяє дистанціюватися від інформації та знизити категоричність тверджень.

Проте, як зауважує О. С. Таран, «некритичне використання модальних та евіденційних форм у новинах про війну може призводити до спекуляцій та поширення чуток» [31, с. 136]. Наприклад, надмірне акцентування можливості певного сценарію розвитку подій може створювати атмосферу страху чи ейфорії. А посилення на анонімні чи непевні джерела інформації може знижувати довіру до медіа. Тому журналісти мають обережно використовувати мовні засоби модальності та евіденційності та завжди надавати аудиторії можливість верифікації даних.

Ще однією морфологічною рисою новин про війну є вживання прийменників для просторової та логічної організації тексту. Як відзначає Б. О. Коваленко, «прийменники допомагають встановлювати зв'язки між об'єктами та подіями, а також структурувати інформацію» [17, с. 90]. Зокрема, використання прийменників *in, to, near, close* тощо дозволяє локалізувати військові дії та пересування військ. Водночас, прийменники *despite, in spite of, because of* та інші виражають причинно-наслідкові та допустові відношення між фактами.

Проте, як зауважує С. А. Матвєєва, «вибір прийменників у новинах про війну може бути політично та ідеологічно вмотивованим» [23, с. 226]. Наприклад, використання конструкції *with the help of* щодо військової допомоги інших країн може применшувати власні зусилля та досягнення. Тому журналісти мають усвідомлювати прагматичний потенціал прийменників та вживати їх коректно.

Окремої уваги заслуговує дослідження ролі морфологічних категорій у формуванні аксіологічних смислів у новинах про війну. Як відзначає В. В. Лисенко, «граматичні значення можуть містити приховані оцінки та характеристики, які впливають на сприйняття інформації аудиторією» [22, с. 152]. Наприклад, означений або неозначений артикль в англійській мові може маркувати означеність або неозначеність референта (*the war - a war*), активний або пасивний стан дієслова - розподіл відповідальності за дії (*to carry out shelling - to come under shelling*), ступені порівняння прикметників - інтенсивність ознаки (*hard - harder - the hardest*) тощо

3.2 Синтаксичні особливості текстів новин

Серед синтаксичних рис новин про війну можна виділити переважання коротких та простих речень. Як зауважує В. В. Лисенко, «короткі та прості речення полегшують сприйняття інформації, роблять текст динамічним та легким для читання» [22, с. 98]. Зокрема, в текстах

новин зустрічаються односкладні номінативні речення (*Explosion. Attack. Evacuation.*), а також прості двоскладні речення з одним головним членом (*Attack is on*). Це дозволяє швидко та ефективно доносити ключові повідомлення.

Іншою синтаксичною рисою новин про війну є вживання окличних та питальних речень. Як зазначає С. А. Матвєєва, «окличні речення дозволяють передавати емоційний стан, привертати увагу та спонукати до дії, а питальні - створювати ефект діалогу та залучати читача до роздумів» [23, с. 184]. Наприклад, в текстах новин можна зустріти такі конструкції як *'How long will it take?'*, *'Will peace be achieved?'*, *'Heroes do not die!'* тощо. Це дозволяє апелювати до почуттів та думок аудиторії, а також формувати порядок денний.

Ще однією синтаксичною рисою новин про війну є активне використання складнопідрядних речень з різними типами підрядності. Як відзначає О. В. Дмитрук, «складнопідрядні речення дозволяють передавати причинно-наслідкові зв'язки, умови, допустовість, мету тощо, а також надавати додаткову інформацію та пояснення» [8, с. 99]. Зокрема, в текстах новин зустрічаються підрядні речення причини (*'Fights will continue because enemy is not retreating.'*), умови (*'If negotiations are successful, the war may be over.'*), мети (*'Volunteers are raising money to help the army.'*) тощо. Це дозволяє створювати більш розгорнуту та аргументовану картину подій.

Морфологічною та синтаксичною рисою новин про війну є також вживання однорідних членів речення та парцеляції. Як зауважує В. В. Лисенко, «однорідні члени речення дозволяють передавати множинність, градацію та зіставлення явищ, а парцеляція - виокремлювати та акцентувати важливі деталі» [22, с. 101]. Наприклад, в текстах новин можна зустріти такі конструкції як *'The war brought pain, suffering and*

destruction.’, ‘*The enemy attacked. Unexpectedly. At night.*’ тощо. Це дозволяє створювати ефект емоційного та смислового напруження.

Серед синтаксичних рис новин про війну можна також виділити використання непрямої мови та цитування. Як зазначає С. А. Матвєєва, «непряма мова дозволяє передавати чужі висловлювання та думки, а цитування - надавати тексту більшої достовірності та переконливості» [23, с. 187]. Зокрема, в текстах новин зустрічаються конструкції на кшталт ‘*The president claimed that the army is ready for offensive.*’, ‘*The expert states: ‘Negotiations reached an impasse.*’ тощо. Це дозволяє залучати до тексту альтернативні точки зору та авторитетні джерела інформації.

Підсумовуючи, можна констатувати, що вибірка новин про війну характеризується певними морфологічними та синтаксичними рисами, які відображають їх змістові та стилістичні особливості. Серед морфологічних рис можна виділити переважання іменників та дієслів, активне вживання абстрактних іменників, різних видо-часових форм дієслів, дієприкметників та дієприслівників. Серед синтаксичних рис - використання коротких та простих речень, окличних та питальних речень, складнопідрядних речень з різними типами підрядності, однорідних членів речення та парцеляції, непрямої мови та цитування, пасивних конструкцій та безособових речень.

Ці морфологічні та синтаксичні риси виконують важливі функції у текстах новин про війну - від інформування та опису до оцінки та впливу на аудиторію. Вони дозволяють структурувати та ущільнювати інформацію, створювати динаміку та емоційне напруження, маніпулювати фокусом уваги та інтерпретацією подій. Водночас, надмірне або невиправдане використання деяких морфологічних та синтаксичних засобів може призводити до викривлення реальності та пропаганди.

Отже, аналіз морфологічних та синтаксичних рис, притаманних вибірці новин про війну, є важливим для розуміння їх мовної специфіки та комунікативних стратегій. Він демонструє, що граматичні засоби

відіграють не менш важливу роль у формуванні змісту та впливу новин, ніж лексичні. Відповідно, подальші дослідження в цьому напрямку можуть сприяти розвитку критичного мислення та медіаграмотності, а також вдосконаленню журналістських практик висвітлення війни та інших суспільно значущих подій.

Окремої уваги заслуговує синтаксична будова заголовків новин про війну. Як зазначає О. В. Дмитрук, «заголовки відіграють ключову роль у привертанні уваги читачів та формуванні їхніх очікувань щодо змісту тексту» [8, с. 137]. Зокрема, в новинах про війну використовуються номінативні та еліптичні конструкції (*'Fights for Donetsk airport'*, *'Another shelling'*), імперативи (*'Stop the fire!'*, *'Don't believe in fakes!'*), питальні речення (*'Will peace happen in Donbass?'*) тощо. Такі синтаксичні прийоми дозволяють створювати інтригу, спонукати до роздумів та виражати авторську позицію.

Водночас, як зауважує В. В. Лисенко, «маніпулятивне використання синтаксису заголовків може дезорієнтувати читачів та нав'язувати їм певне бачення ситуації» [22, с. 128]. Наприклад, надмірно сенсаційні чи емоційні заголовки можуть спотворювати зміст новини та провокувати негативні реакції. А тенденційно сформульовані запитання в заголовках можуть містити приховані твердження та обмежувати простір для альтернативних думок. Тому журналісти мають відповідально ставитися до синтаксичного оформлення заголовків та узгоджувати їх з фактичним матеріалом.

Ще однією синтаксичною рисою новин про війну є вживання інверсії та інших засобів експресивного синтаксису. Як відзначає Н. О. Мех, «порушення звичного порядку слів та використання спеціальних конструкцій дозволяє підкреслити важливі елементи висловлювання та надати тексту емоційності» [25, с. 189]. Зокрема, в новинах можна зустріти винесення обставин на початок речення (*'Yesterday in the frontline...'*), парцеляцію (*'Explosions. Destruction. Deaths.'*), градацію (*'Situations is*

becoming worse every day, every hour, every minute. ') тощо. Такі синтаксичні засоби роблять виклад динамічним та виразним.

Проте, як зауважує О. С. Таран, «надмірне захоплення експресивним синтаксисом у новинах про війну може знижувати об'єктивність та достовірність інформації» [31, с. 139]. Адже емоційно забарвлені конструкції апелюють не стільки до раціонального осмислення, скільки до почуттів та стереотипів аудиторії. Тому журналісти мають дозвано використовувати експресивні синтаксичні засоби та підпорядковувати їх основній меті інформування.

Аналіз морфологічних та синтаксичних рис новин про війну також передбачає дослідження їх текстотвірного потенціалу. Як зазначає С. А. Матвеева, «граматичні засоби беруть активну участь у забезпеченні цілісності, зв'язності та інформативності медіатексту» [23, с. 241]. Зокрема, іменники та займенники слугують для позначення референтів і тематизації дискурсу, дієслова та прислівники - для розгортання подій та динамізації оповіді, прикметники та числівники - для деталізації та фактологізації викладу тощо.

Синтаксичні риси новин про війну також відіграють важливу роль у сегментації та ієрархізації інформації. Як зазначає О. В. Дмитрук, «синтаксична структура медіатексту відображає логіку розгортання думки та розставлення смислових акцентів» [8, с. 155]. Зокрема, прості або складні речення можуть маркувати інформаційну насиченість або аналітичність викладу, означені або неозначено-особові - персоналізацію або деперсоналізацію подій, активні або пасивні звороти - вольове начало або фаталізм в інтерпретації дійсності тощо.

Дослідження морфологічних та синтаксичних параметрів новин про війну дозволяє також простежити тенденції конвергенції та дивергенції функціональних стилів у медіадискурсі. Як відзначає Б. О. Коваленко, «мова новин акумулює елементи різних стилів - від науково-технічної

термінології до розмовної лексики та художніх тропів» [17, с. 103]. Відповідно, співвідношення та взаємодія книжних та розмовних граматичних форм, аналітичного та експресивного синтаксису тощо є індикатором інтердискурсивності медіатекстів.

Перспективним напрямом подальших досліджень може бути контрастивний аналіз морфологічних та синтаксичних рис україномовних та іншомовних новин про війну в Україні. Як зазначає С. А. Матвєєва, «зіставлення граматичних особливостей медіатекстів різними мовами дозволяє виявити універсальні та специфічні закономірності мовної репрезентації подій» [23, с. 244]. Це сприятиме глибшому розумінню ролі мовних структур у формуванні смислів та оцінок в глобальному медіапросторі.

Підсумовуючи, можна констатувати, що вибірка новин про війну характеризується низкою специфічних морфологічних та синтаксичних рис, які відображають як інформаційну, так і маніпулятивну функцію медіадискурсу. До морфологічних особливостей належить використання займенників для ідентифікації сторін конфлікту, числівників для фактологічної аргументації, дієслівних форм для вираження модальності та евіденційності, прийменників для просторово-логічної організації тексту. До синтаксичних особливостей відноситься експресивне оформлення заголовків, вживання інверсії та інших стилістичних фігур для емоційного впливу на читачів.

Водночас, морфологія та синтаксис новин про війну можуть бути інструментом маніпуляцій та пропаганди. Некоректне вживання займенників, тенденційний відбір числових даних, спекулятивне використання модальності, ідеологічне навантаження прийменників, сенсаційність заголовків, надмірна експресивність синтаксису - все це створює ризики для об'єктивності та збалансованості викладу. Тому

дотримання мовних та етичних стандартів є професійним обов'язком воєнних журналістів.

Отже, аналіз морфологічних та синтаксичних рис, притаманних вибірці новин про війну, є важливою складовою медіа лінгвістичних та медіакритичних студій. Він дозволяє виявити як лінгвальні механізми конструювання медіадискурсу, так і потенційні зони ризику для якості та достовірності інформації. Подальші дослідження в цьому напрямку можуть поглибити розуміння ролі мови у висвітленні збройних конфліктів та сприяти підвищенню стандартів воєнної журналістики.

ВИСНОВКИ

Перший розділ присвячений аналізу теоретичних основ використання лексичних та структурних засобів у текстах новин. У першому пункті цього розділу пройшло ознайомлення з загальними відомостями про онлайнівний новинний ресурс BBC. Сьогодні BBC є одним із найавторитетніших медіа у світі, пропонуючи своїй аудиторії якісні новини, аналітику та розважальний контент. Мультимедійний характер онлайн новин BBC відображає загальносвітові тенденції розвитку цифрової журналістики. Філіали медіа-ресурсу у різних країнах дозволяють читачам ознайомлюватись з їхнім контентом не лише англійською, а й іншими мовами.

Другий пункт першого розділу досліджує частоту виходу статей стосовно подій в Україні. Це є показником сталого інтересу цього медіа до нашої країни. Попри коливання інтенсивності публікацій залежно від конкретних подій, BBC системно та різнопланово висвітлює життя України, прагнучи надати своїй аудиторії комплексну картину.

Крім того, у третьому пункті були розглянуті особливості мови онлайн публіцистики. У ході дослідження було виявлено, що лексика новинних текстів має вирішальне значення для забезпечення точності та зрозумілості інформації, що подається читачам.

Перш за все, було встановлено, що конкретність та точність лексики є ключовими характеристиками новинних текстів. Використання зрозумілих та чітких слів дозволяє уникати двозначностей і забезпечує чітке сприйняття інформації, що особливо важливо в контексті швидкоплинних подій в Україні.

Дослідження показало, що вибір лексичних одиниць безпосередньо залежить від тематики новин. Політичні новини потребують використання

термінів, що стосуються владних структур, законодавства та міжнародних відносин. Це забезпечує точне відображення політичних подій та сприяє формуванню обґрунтованої громадської думки.

Економічна тематика новин вимагає використання спеціалізованої фінансової лексики, що дозволяє детально описати економічні процеси та ситуацію на ринку. Це сприяє підвищенню фінансової грамотності населення та їхній обізнаності про економічні реалії.

Таким чином, результати цього пункту підтверджують важливість ретельного вибору лексики у новинних текстах для забезпечення їхньої точності, зрозумілості та ефективності комунікації. Це особливо актуально в умовах сучасних викликів та подій в Україні.

Другий розділ дослідження був спрямований на практичний аналіз використання лексики в текстах новин політичної та воєнної тематики в Україні. Перший пункт складається з аналізу та групування слів за темами та категоріями. У ході дослідження були також розглянуті новинні тексти, що охоплюють політичні, економічні та соціальні події, що дозволило зробити низку важливих висновків.

По-перше, аналіз показав, що лексика політичних новин характеризується високою концентрацією термінів, пов'язаних із владними структурами, законодавством і міжнародними відносинами. Використання таких термінів, як *parliament*, *government*, *law* і *sanction*, сприяє точному висвітленню політичних процесів і подій. Це дозволяє громадянам краще орієнтуватися у політичному житті країни та формувати обґрунтовані судження.

Економічні новини, що були предметом аналізу, демонструють використання спеціалізованої фінансової лексики, включаючи терміни *inflation*, *investition*, *credit money* та *market*. Це дозволяє детально відображати економічні процеси та зміни, надаючи читачам можливість краще розуміти економічну ситуацію в країні та світі.

Новини на тему війни вирізняються активним використанням специфічної лексики на кшталт *drones*, *troops*, *unit*, *army* та ін. Використання таких термінів допомагає зрозуміти та сформулювати максимально наближені до реальності уявлення про ситуацію в Україні.

У другому пункті було опрацьовано стилістичні засоби вираження та передачі інформації у текстах статей. Важливу роль відіграє також емоційна лексика та використання метафор у новинних текстах. Дослідження показало, що емоційно забарвлені слова та образні вирази можуть значно підвищити інтерес до новин та залучити більшу аудиторію. Використання метафор допомагає створювати яскраві образи та полегшує розуміння складних тем.

Третій пункт другого розділу відповідає за зв'язок лексичних одиниць використаних у новинах з подіями в Україні. Підсумовуючи, можна сказати, що зв'язок лексичних одиниць, які вживаються в новинах і подіях в Україні, складний і багатошаровий. Він включає як концептуальний (метафори, явища антецеденту), дискурсивний (звернення до пам'яті, постфактуальний), так і соціолінгвістичний (регіоналізм, гендерна чутливість) аспекти. Водночас мова новин не лише відображає реальність війни, але й конструє її, нав'язуючи глядачам певні інтерпретаційні та оцінні рамки. На додаток до всього, дослідження підтвердило, що адаптація лексики до цільової аудиторії є важливим аспектом успішної комунікації. Новинні тексти, що використовують прості та зрозумілі слова для широкої аудиторії, сприяють кращому сприйняттю та засвоєнню інформації. Це особливо актуально для новин, призначених для дитячої аудиторії, де складні терміни замінюються на прості та доступні вирази.

Загалом, результати аналізу підтверджують, що ефективно використання специфічної лексики у текстах новин різної тематики є критичним для забезпечення точності, зрозумілості та інформативності

новин. Це сприяє підвищенню якості новинних матеріалів та забезпеченню їхньої релевантності для різних аудиторій в Україні. Крім того, адаптація лексики новинних текстів до цільової аудиторії, використання емоційної лексики, метафор, візуальних елементів та гейміфікації сприяють підвищенню ефективності комунікації. Це дозволяє зробити новини більш зрозумілими, цікавими та залучаючими для різних верств населення в Україні.

Третій розділ присвячений аналізу структурних особливостей та їх впливу на сприйняття інформації читачами в новинних текстах. У ході дослідження були розглянуті різні підходи до адаптації новин, а також оцінено ефективність використання різних морфологічних та синтаксичних прийомів. В першому пункті цього розділу було досліджено морфологічні риси притаманні вибірці новин. Другий пункт включає аналіз синтаксичних особливостей вибраних статей ВВС.

Аналіз новин різних медіа форматів показав, що адаптація текстів до конкретного формату є важливою умовою ефективної комунікації. Наприклад, новини на порталі ВВС потребують використання коротких, лаконічних та емоційно насичених заголовків, що дозволяє швидко залучати увагу аудиторії та сприяє поширенню інформації. Самі ж тексти новин мають бути більшого об'єму щоб повністю пояснити усі нюанси.

Таким чином, узагальнюючи висновки до дослідження теми можемо сказати що використання лексики у текстах новин є критичним елементом для ефективного інформування громадян та формування громадської думки. Зрозумілість та точність лексики дозволяють уникнути двозначностей і забезпечують чітке сприйняття інформації, що є особливо важливим в умовах швидкозмінного інформаційного середовища.

Аналіз новинних текстів показав, що вибір лексики безпосередньо залежить від тематики новин. Політичні та новини про війну вимагають

використання специфічної лексики, яка дозволяє точно передати суть подій та зробити новини зрозумілими для читачів.

Важливим аспектом є адаптація лексики до цільової аудиторії. Адаптація лексики до специфіки медіа форматів, таких як подкасти або соціальні мережі, дозволяє охопити ширшу аудиторію.

Використання візуальних елементів у новинах, таких як графіки та інфографіки, дозволяє наочно передавати складну інформацію та робити її більш зрозумілою для читачів. Це сприяє кращому засвоєнню матеріалу та робить новини більш привабливими.

Загалом, результати дослідження підтвердили, що правильний вибір лексики у новинних текстах є ключовим фактором для забезпечення ефективної комунікації та інформування громадськості. Лексичний склад новин повинен відповідати тематиці, цільовій аудиторії та формату подання інформації, що дозволить підвищити якість новинних матеріалів і забезпечити їхню релевантність.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бутиріна М. В. Медіадискурс як реальність, створена засобами масової комунікації. *Вісник Львівського університету. Серія: Журналістика*. 2021. Випуск 50. С. 177-185.
2. Владимиров В. М. Історія української журналістики (1917-1991). Київ: МАУП, 2019. 214 с.
3. Гаврилюк І. О. Емотивність та експресивність у текстах українських онлайн-медіа. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2022. Вип. 54. Том 1. С. 102-109.
4. Городенко Л. М. Цифрова журналістика у контексті медіаконвергенції. Київ: Академія української преси, 2018. 156 с.
5. Горошко О. І., Полякова Т. Л. Політичний твітінг як новий жанр інтернет-комунікації. *Психолінгвістика*. 2020. № 28(1). С. 93-110.
6. Грушевська Ю. А. Мовні засоби відображення пандемії COVID-19 в інтернет-ЗМІ. *Південний архів. Філологічні науки*. 2021. № 87. С. 30-35.
7. Гузенко С. В. Прагматичний потенціал заголовків сучасних українських інтернет-новин. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія»*. 2020. Вип. 9(77). С. 63-66.
8. Дмитрук О. В. Граматичні маркери маніпулятивного впливу в новинних текстах про війну (на матеріалі українських онлайн-медіа). *Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика*. 2023. Випуск 46. С. 91-107.
9. Дедушкіна А. В. Маніпулятивні стратегії і тактики в текстах політичних новин (на матеріалі українських інтернет-ЗМІ). *Науковий журнал Львівського державного університету безпеки*

- життєдіяльності «Львівський філологічний часопис»*. 2021. № 9. С. 48-53.
10. Желязкова В. В. Мова онлайн медіа як інструмент конструювання реальності (на прикладі висвітлення війни в Україні). *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: Філологія. 2022. № 55. С. 91-103.
  11. Завадська О. В. Феномен «пост-правди» у сучасному політичному медіадискурсі. *Вісник Дніпропетровського університету*. Серія: Соціальні комунікації. 2021. Вип. 21. С. 22-29.
  12. Зайцева С. В., Ковальова Т. П. Специфіка функціонування неологізмів у мові інтернет-видань. *Молодий вчений*. 2022. №10 (110). С. 304-308.
  13. Іванов В. Ф. Основні теорії масової комунікації і журналістики. Київ: Центр вільної преси, 2021. 258 с.
  14. Іщук Н. В. Особливості функціонування новинних інтернет-ресурсів в Україні. *Молодий вчений*. 2019. № 4. С. 88-92.
  15. Карпіловська Є. А. Вхідження іншомовних елементів до українського медійного тексту: різновиди, функції, наслідки. *Лінгвістичні дослідження*. 2022. Випуск 56. С. 43-58.
  16. Кирилюк О. Л. Вплив соціальних мереж на розвиток української мови. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2021. Вип. 47. Том 4. С. 95-101.
  17. Коваленко Б. О. Морфолого-синтаксичні засоби експресивізації в заголовках українських інтернет-новин про російсько-українську війну. *Закарпатські філологічні студії*. 2023. Випуск 23. Том 1. С. 75-84.
  18. Ковальчук Н. П. Новітні лексичні одиниці в українському медіадискурсі: структурно-семантичний та

- функціонально-стилістичний аспекти. *Закарпатські філологічні студії*. 2021. Випуск 19. Том 2. С. 78-83.
19. Кондратенко Н. В. Синтаксичні засоби експресивізації в текстах мережевих ЗМІ. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна»*. 2022. Вип. 13(81). С. 80-83.
20. Крайнікова Т. С. Мультимедійні технології в українських онлайн-медіа: особливості та тенденції розвитку. *Вісник Книжкової палати*. 2022. № 4. С. 15-21.
21. Левченко О. П., Чейлітко Н. Г. Коронавірусна лексика в сучасних українських інтернет-ЗМІ: лексико-семантичний та функціональний аспекти. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. 2021. Том 32 (71) № 4 Ч. 1. С. 127-133.
22. Лисенко В. В. Мова ЗМІ в умовах війни: лінгвістичний аспект. *Вісник Львівського університету. Серія журналістика*. 2022. Випуск 49. С. 83-97.
23. Матвєєва С. А. Морфологічні та синтаксичні особливості текстів новин в українських інтернет-ЗМІ. *Філологічні студії. Науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету*. 2022. Випуск 24. С. 176-191.
24. Мацько О. І. Лексико-семантичні особливості текстів онлайн новин про війну в Україні. *Науковий вісник Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія: Філологічні науки (мовознавство)*. 2023. № 20. С. 146-158.
25. Мех Н. О. Мова війни в сучасних українських ЗМІ: основні тенденції та закономірності. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія*. 2021. № 51. Том 1. С. 138-152.

26. Приступенко Т. О. Теорія журналістики: етичні та правові засади. Київ: Знання, 2020. 351 с.
27. Прищепа Г. В. Відображення соціальних та економічних наслідків війни в Україні в лексиці онлайн медіа. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації. 2023. Том 34 (73). № 1. Частина 1. С. 203-215.
28. Сидоренко Н. М. Історія зарубіжної журналістики. Київ: АртЕк, 2020. 145 с.
29. Сидоренко Н. М. Сучасні медіа як джерело інформації про війну: особливості контенту та впливу на аудиторію. *Актуальні проблеми української журналістики: теорія і практика*. 2023. Випуск 3. С. 54-67.
30. Стишов О. А. Українська лексика кінця ХХ століття (на матеріалі мови засобів масової інформації). Київ: Пугач, 2018. 388 с.
31. Таран О. С. Функціонально-семантичні особливості англіцизмів у текстах українських інтернет-ЗМІ про події в Україні. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія*. 2023. № 56. С. 112-119.
32. Харитоненко О. І. Вербальні та невербальні компоненти в структурі українського новинного медіатексту. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Лінгвістика*. 2023. Випуск 47. С. 92-103.
33. Чекмишев О. В. Основи професійної комунікації. Теорія і практика новинної журналістики. Київ: ВПЦ "Київський університет", 2018. 129 с.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

34. 'Ukraine repels 'massive' Russian drone attack' 31 July 2024
<https://www.bbc.com/news/articles/cn09r32dwl8o>
35. 'Ukraine's hopes and challenges after long wait for F-16s' 26 July 2024
<https://www.bbc.com/news/articles/c0kr240gd18o>
36. 'Ukraine says soldiers among 51 killed in Poltava missile attack' 3
September 2024
<https://www.bbc.com/news/articles/c1m0ylnkylko>
37. 'Biden allows Ukraine to hit some targets in Russia with US weapons' 31
May 2024
<https://www.bbc.com/news/articles/cy77019llnzo>
38. 'Ukraine troops pull back in Kharkiv after Russia offensive' 16 May 2024
<https://www.bbc.com/news/articles/c1030vvy0mzo>
39. 'Russia says troops enter border town near Kharkiv' 13 May 2024
<https://www.bbc.com/news/articles/crgyymn8y3ro>
40. 'Ukraine war: Six Russian planes destroyed by drones, says Kyiv' 6 April
2024
<https://www.bbc.com/news/world-europe-68740094>
41. 'Ukraine hopes its incursion into Russia changes outcome of war' 17
August 2024
<https://www.bbc.com/news/articles/cn8lzyjprymo>
42. 'Second Russian region declares state of emergency after Ukraine attack'
14 August 2024
<https://www.bbc.com/news/articles/c17gqq0djdgo>
43. 'Russians tell BBC they are worried and angry at Ukraine incursion' 18
August 2024
<https://www.bbc.com/news/videos/cgedgzx7xqno>

44. 'Will using Western weapons on Russia help Ukraine change the war?' 2 June 2024

<https://www.bbc.com/news/articles/cjll1r1el5wo>

45. 'Anger in Moscow after Ukraine allowed to hit Russia with Western weapons' 31 May 2024

<https://www.bbc.com/news/articles/ceqq2zn3zw6o>

46. 'Jeremy Bowen: Ukraine faces its worst crisis since the war began' 28 May 2024

<https://www.bbc.com/news/articles/c9xx15pe311o>

47. 'Ukraine says it repelled Russian bid to cross border' 11 May 2024

<https://www.bbc.com/news/articles/c6pyv8q94g1o>